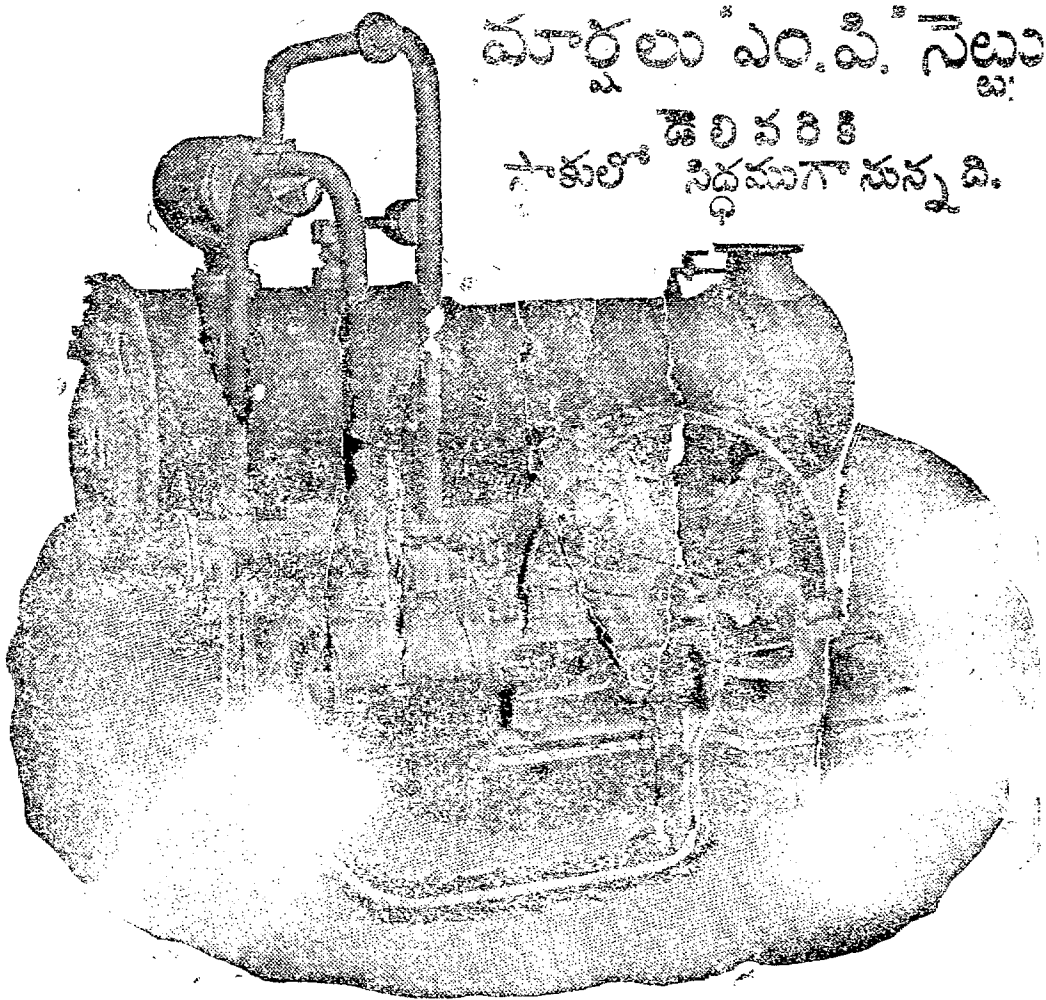

310074 ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును.

Vol. 3. } డిసెంబరు 1921 వ సం॥ అక్టోబరు నెల 11 తేది మంగళవారం } No. 157.
నంబరు. ౮ } దుర్గతి నామ సంవత్సర ఆశ్విజ మాస శుద్ధ దశమి ౧౦ } వంచిక. ౧౫౭

మార్వలు 'ఎం.పి.' నెట్టు
డెలివరీకి
సాకులో సిద్ధముగా నున్నది.

బాయిలర్లు, ఎంజిను, సూపర్ హీటరు, స్టీం, వాటర్ వైపింగు మొదలగునాటిలో వయిన ఉండునది మార్వలు 'ఎం. పి.' మార్టి నెట్టు రోమోక్ నివరణము ధరలకు ఇతర నివరణములకు ఈ దిగువ చిరునామాకు దరఖాస్తు లంపుకొనవలెను.

మార్వలు ననుజ్జీ కో (ఇండియా) లిమిటెడ్

కార్యాలయం: కలకత్తా, కంబాళూరు. నెం. 9, సెకండు లైను బీచ్, మదరాసు.

అమృతాంజనము

తలనొప్పులకు ప్రసిద్ధి కెక్కినది. ఇతర వివిధమైన నొప్పులను కూడ మా అమృతాంజనమును వాడి నంత మాత్రమున నయముగను. సులభ నెల 0-10-0 ఆణాలు

మోహినితైలము

సీసా 1-కి 0-12-0

తామర తైలము

శబ్ద 1-కి 0-6-0

వండ్ల పొడి

శబ్ద 1-కి 0-2-0

అమృతాంజనం డిపో,

బొంబాయి - మదరాసు.

ఓటో మోహిని

2833

మీరు ఇంజనీరింగు వత్తికగలవారు చాలా బడలికయొందు సమయములో ప్రేమ పెట్టిండు నిండును. ఇందులో వైపును ఈ ఆర్టికల్ను యోచనగానింపిన నుండి రోజువారీ ముందుగా చూడవలెను. అంతయును ముఖమునకు వాంతి నిచ్చును.

రోబినియా తైలము

వేసవికాలములో ఉపయోగించుట వత్తిక వేర్తెనులకు చలించుట సాంద్ర్యమును యిచ్చును. అంతేకాక శ్రీమతి ఉపయోగించుచున్నాడు. ప్రకంపనము ఈ రెండును ప్రతి సమయములోను అవశ్యకము. ఎల్లవోట్లను విశ్రాంతిచేయును.

ఓటోమోహిని ధర బుడ్డి 1-కి రూ 2, 1, 0-12-0, 0-8-0

రోబినియా తైలము ధర బుడ్డి 1-కి రూ 1-0-0

Shyam & Co, 9, Bander st, Madras. వీరూం కంపెనీ, 9 బందరువీధి, మదరాసు.

ఆరోగ్యములకు గాను

మీరు-

219

తక్షణమే

ప్రాసిన తినాను ఉప్పులు కూడను ఆశ్చర్యచక ఇప్పుడే మీకు ఒక ప్రతి "శామ శాస్త్రము" వంశము.

త్వరకము!

వైద్యశాస్త్ర మునిశంకర్ గోవిందచే.

అరెంజ్ నిగ్రహ యావధాలయము, 28, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

అపరాధపరిశోధకమూడునవలలు
మాయావి

ఈ యింద్రజిత్తునిమాయలు, ఈ కుంభకర్ణుని బుద్ధిలేని పశుబలము, ఈ రాజరాజుని యొడలెలుంగని మమకారము, ఈ తాటక యందులేని దానవలీల, ఈ మృత్యునాతి చూపోపని శక్తిభావము, ఈ మృత్యుదేవత యెడలెగని వీరవిచారము మనమెన్నడును గని విని యెలుంగము. ఈ మాయావి యపరాధ పరిశోధకనవల. క్యాబ్రికోబయిండ్తో జిత్రపట శోభి తమయి వెలువడుచున్నది. తపాలఖర్చు గాక 1-12-0.

(మాయావి తరువాత కథ)

మనోరమ

ఇరువురు మనోరమలు- ఇరువురును మనోరమలే కాని, యిందొకతే మనోహరిణి. మరియొకతే మహామరిణి. ఒక చోట వాధురముగనుండవలసము. మరియొకచోట భయంకర ప్రళయ వికృతావస్థనము. ఒకటి మానవలీల-ఇంకొకటి దానవలీల. అన్యులముగోతరు దేవదానవయుద్ధము జరిగినది. హాలాహలము పుట్టినది. ఆకాలకూటజ్వాల మనోరమ కాదు. అది నారీపితాచీయగు జామిలియా. చిత్రపటశోభిమై కాలికో బయిండుతో నున్న దీనివల పోస్తేజీ కాక 1-12-0 (మనోరమ తరువాత కథ)

మాయావిని

నారీపితాచి యగు జామిలియా భయంకరసంఘటనము లిందత్యద్భుతముగ వర్ణింపబడినవి. అపరాధ పరిశోధకులలో సహధారణ మేధాశాలియగు జేవేంద్రహాస్యవతును, జామిలి యాను జరిగిన భయవిస్మయవిలాస సంభాషణము చదివి తీర వలయును. తపాలఖర్చుగాక దీని వెల 0-12-0.

ఈ నవలలు మూడును చందాదారు లగువారలకు పో స్తేజీకాక రు 2-8-0 లకే పంపుదుము.

ఆంధ్రప్రచారణి గ్రంథనిలయము, రాజమహేంద్రవరము.

నారీ మనోహర వత్తి పనులు

విశాఖపట్టణము

మూలధనము - లక్ష రూపాయలు
వంతువిలువ - ఒక రూపాయ

ఉద్దేశము

- 1. వేరు వేరు జాతుల మేలువరుసపత్తి మనచేశములలో పండించుట.
2. పనివాండ్రచే చేతినులు వడికించి వివిధములగు బట్ట లు నేయించుట.
3. పనివాండ్రకు జరూరయిన మూలధనము స్వల్పాడ్డికి అప్పు నిచ్చుట.
4. ప్రతిచోట ప్రాంచి నేర్చుచి నచ్చటచ్చట తయారగు చున్న నూలుబట్టలు న్యాయమైన ధరకు కొనుట.
5. నూలుబడడము, బట్టలు నేయడము అనుభవకాలల ద్వారా నేర్పించుట.
6. లాభములో నాలుగవ వంతు చేకసేకకు వినియోగ పరచుట.

విజంట్లు

ప్రతి గ్రామములోను వంతుదార్లను చేర్చుట, డిపోలను స్థాపించి, నూలు వడికించి బట్టలను నేయించుట మొదలగు కనులకుగాను జీతము కమిషను వైని యేజుట్లు కావలెను.

లక్క-రాజు - అప్పలస్వామినాయుడు, (3168) స్థాపకుడు.

ఆంధ్ర రాష్ట్ర జాతీయోపసంఘము

గుంటూరు: నెట్టెంబరుమాసమునకు జమఖర్చు లెక్క-

Table with 3 columns: Item, Amount, and Date. Rows include items like 'జమ.', 'ర. అ. వై.', 'వెనుకటి మొత్తం', 'తలకునిధి', 'కోశాధిపతి', etc.

Table with 3 columns: Item, Amount, and Date. Rows include 'మొత్తము జమ.', 'మొత్తము ఖర్చు.', 'నిల్వ.', 'గో. కీతారామశాస్త్రి.', 'కార్యదర్శి.'

గోదావరిజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘము
తలకుస్వరాజ్యనిధి
తేది 25-1-21 లగాయితు 80-9-21 వరకు

జమలు: కాకినాడతాలూకాలో నమూలు 13131.2.9 నెట్టెంబరును తాలూకానుండి. 813-8-6, రామచంద్రపురం తాలూకానుండి 163-6-0, రాజోలుతాలూకానుండి ఆంధ్ర రాష్ట్ర జాతీయోప సంఘమువారికి పంపించునిమిత్తం 1-00-0-0 అమలాపురం తాలూకానుండి ఆంధ్రరాష్ట్ర జాతీయోప సంఘమువారికి పంపించు నిమిత్తము 4000-0-0 గ్రామకాంగ్రెసు సంఘసభ్యుల ప్రవేశముములు పాపతువనూలు 2023-3-0 మొత్తము 21131-4-3

ఖర్చులు: ఆంధ్రరాష్ట్ర జాతీయోప సంఘమువారి కారాకు 11053-11-9, రాజోలుతా. పంపించినది. 151-0-0, ప్రచారకుల జీతములు. 8558-8-9, ప్రచారకుల ప్రయాణపు భోజనపు ఖర్చులు సా. 2276-10-9, కాకినాడ జాతీయవిద్యా లయము నిమిత్తం 837-8-6, సాదరు 606-6-9, అచ్చు-కాగి లము. 513-13-3, తంతివా ర్తలు 110-2-0, స్టేషనరీ 42-14-9 పోస్టేజీ 167-14-0, వార్తాపత్రికలు 21-6-0, పుస్తకములు 61-4-6, ఆక్సిసుఅడ్డె 84-10-9, నునిడివిజనుకు పంపించినది 50-0-0 బట్టలుకాతా 13-4-0, రాట్టములు 186-7-9, చూడి 41-13-0, స్వరాజ్యటోపిలు 29-8-0 నూలు 6-0-0, నిలవ 1317-14-9 మొత్తము 21131-4-3

బులుసు సాంబమూర్తి
కార్యదర్శి, గోదావరిజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘము.

స్వ రాజ్య గ్రంథములు

- (1) స్వరాజ్యగీతములు
జనసామాన్యులను కింపుగ నుంచునట్లు వ్రాయబడినది. 0-8-0
(2) స్వరాజ్యచక్రము
(శ్రీమతి పరశరాజేవి చౌదరాణిగారి యువస్వాసము నుండి అనువాదితము) నిర్మల మగు శైలి 12 ప్రతులు. రూ 1-0-0
(3) హైందవస్వరాజ్యము
(మహాత్మాగాంధీ విరచితము) స్వచ్ఛమగు వాడుక తెనుగున భావగంభీరమును చుంతయు చెడకుండ తర్జుమాచేయబడినది. 0-10-0
(4) స్వరాజ్యమేళరణ్యము
(సి.యస్. ఆంధ్రానుగారి అమూల్యవ్యాసములు తెనిగింప బడినవి) ఇందలి పదములు ములుకులుగాని పలుకులు గావు. 0-2-0
(5) నహాయనిరాకరణతత్వము 0-4-0

ఇండియా ఏజెంసీ బీరో, ట్రిప్లికేన, మదరాసు.

నూతన రాజకీయ గ్రంథములు

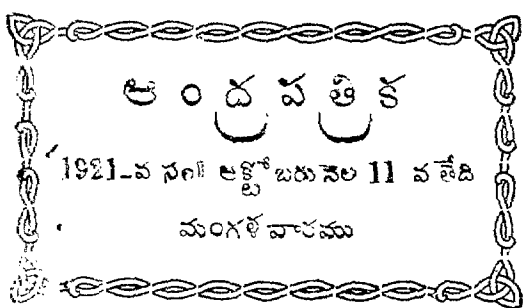
- (నా 854) (ది 8153)
1 హైందవస్వరాజ్యము 0-8-0
గాంధీ విరచితము, హరిసర్వోత్తమరావుగారి ఆంధ్రీకరణము
2. ఆంధ్రమాల
నూతన రాజకీయనాటకము 1-0-0
3. తిలకుశతకము
ఉత్సాహపూరిత వృత్తములు 0-4-0
4. స్వరాజ్యరథము
స్వావయంగమగు నాటకము 0-2-0
5. భారతోద్బోధము
ఉత్తేజపూరిత పద్యావళి 0-4-0
6. రాటపు సందేశము 0-1-6
7. Swaraj- The goal & the way B. C. Pal 1-0-0
8. Nationalists V S. Moderates (Interesting Political Controversy) 0-8-0

ఉపేంద్ర ప్రచురణాలయము, 17, నారాయణ మొదలి వీధి, మదరాసు.

Advertisement for 'నమకము (1842)' featuring a portrait of a man and text about a book or publication.

శివామ్యుత తైలము

తలంటుకు మేలైనది. మెదటికి బలము. కండ్లకోగమును పోగొట్టును. వెల 6 బెన్నుల బుడ్డి రూ. 1. మొత్తముగా కొనువారికి వంచి కమిషను. విశ్వవాధం సుబ్బరామవైద్య ఆయుర్వేదోపధ్యక్ష భవనము, (8175) కోస్తా. (నెల్లూరుజిల్లా)

ధార్యారు కేసు

ధార్యారు కేసులో మొన్నటి శనివారమునాడు తీర్పు జెప్పినట్లులను, ముద్రయిలలో వ్రాసేటట్లు ఒక సంవత్సరము మొదలు మూడువత్సరముల వరకు కఠినశిక్ష బొందినట్లులను, తంతివార్తలు తెలుపుచున్నవి. ముద్రయిలలో పీడర్లు, కత్రికా సంపాదకులు, రయితులు, విద్యార్థులు, మొదలగు వారు గలరు. ముద్రయిల కేసులో ఢిల్లీ వెంట్రోనలేదు. నెహ్రూజుగారిచ్చిన తీర్పు సంగ హము నేటి తంతివార్తలలో గ్రహించును. ఇది యటుండ, కేసు సందర్భములను విచారించి, రిపోర్టును తయారుజేయుటకు, కాంగ్రెసు వర్కింగు కమిటీవారు బొంబాయిలో జూలై 31 తేదిన గూడినపుడు విచారణసంఘము నొకదాని నేర్పరచిరి. దానియందు అగ్నాను తయారీ, భవాని శంకరు నియోగి, యన్. యన్. నెట్టూరుగార్లు సభ్యులుగ నేర్పడిరి. వారు తయారుజేసిన నివేదిక గూడ వెలువడినది. జాగరూకతతో విచారణ జోషిమీదట, ముద్రయిలందు నిర్దోషులని విచారణ సంఘసభ్యులు నిర్ణయించిరి. కాంగ్రెసుసభ్యులు బహిరింగవిచారణ జరిపిరి. విచారణ ముగియు నంతవరకు పోలీసు సబ్ ఇన్స్పెక్టరుగారికరు హజరుగించిరి. జిల్లా మేజిస్ట్రేటు, పోలీసు సూపరింటెండెంటు గార్లకు విచారణ జరుగునని యు, దానిలో వారు పాల్గొనవచ్చుననియు, దెలుపుచు ఆహ్వానమంబుజెను. బొంబాయి గవర్నరు గారికిగూడ యటులనే తంతివార్త వంతుజెను. కాంగ్రెసు విచారణసంఘము తయారుజేసిన రిపోర్టు సంజలి యంశములను చదువరులు గ్రహించిన, సందర్భములు చాలవరకు తేటపడును.

ధార్యారు కేసు, మద్యపాన నిషేధోద్యమ వ్యాపకమునకు సంబంధించినది. కల్లంగడి ఎదుట జేరిన ప్రజలపై సబ్ ఇన్స్పెక్టరుగారు తుపాకుల కాల్పింపవలసిన యవ సకములేదనియు, గాయములు తగిలిన వారికి ఉపచారము జేయవచ్చినవారిపై కాల్పులు కడు ఘోరమనియు, విచారణసంఘసభ్యులు రిపోర్టు నందు నిర్ణయించిరి. ప్రథమ కర్నాటక రాష్ట్రీయ సభ వి. పి. మాధవరావుగారి యధ్యక్షతక్రింద 1920 సంవత్సరము మేనెలలో జరిగిననాటినుండి యు, ధార్యారు జిల్లాలో క్రొత్త సంచలనము ఆరంభమయ్యెను. నాగపూరు కాంగ్రెసు సభకు పిమ్మట, సహాయనిరాకరణ కార్యక్రమమును కొనసాగించుటకు, ప్రజలు సంసిద్ధతజూపిరి. బ్రాహ్మ జేతరపక్షమువారు చిలిపోయి వేరొకసభను కర్నాటరాష్ట్రీయసభకు పిమ్మట జరిపియుండిరి. ధార్యారుజిల్లాకు వెయింటరుగారు కలెక్టరుగ వచ్చిననాటినుండియు, అధికార బ్రాహ్మజేతర పక్షముల వారి ప్రతికూలత యధికమై, రాజకీయ ప్రచారకుల కష్టము లినుమడించెనని, రిపోర్టు వలన దెలియుచున్నది. నిరాకరణోద్యమము నడచి వైచుటకు, వెయింటరుగారు పట్టుబట్టిరి. మద్య పాన నిషేధ కార్యక్రమము వారిని భీతచిత్తుల

గావించెను. కల్లంగుడలవద్ద నిషేధోద్యమ ప్రచారమును మాన్పుటకు, వెయింటరుగారు నిర్బంధ ములకు గడంగిరి. ప్రజలీ యుద్యమమును వారి యంతట వారు ఆరంభించిరి. పిమ్మట, కిలాఫత్ కాంగ్రెసు కమిటీల వారి యుద్యమమును చేపట్టిరి. కల్లంగుడులకు వెడతెడివారికి, మద్యపానము వలన చెడుగుల బోధించి, వారినట్టి దురభ్యాసమునుండి మరలించుటకు, వాలంటీరులను ఏర్పాటు జేసిరి. సహజముగ అధికారులకును ప్రజాప్రముఖులకును ఇందుమూలమున ఎడబాటు గలిగెను. నిర్బంధము లారంభమయ్యెను.

దేశభాషాపత్రికలపై వెయింటరుగారు తమ దృష్టి బరిపిరి. జూలై 1 తేదిన, వ్యవహారము విషమస్థితికి వచ్చెను. కల్లంగడియొద్ద జేరిన ప్రజలపై పోలీసువారు తుపాకు గాల్పిరి. విచారణసంఘమువారి రిపోర్టు ప్రకారము, సాయంకాలము 5-30 గంటలకు మద్యపానమును ఖండించుచు వాలంటీరులు బోధగ విచ్చుచుండిరి. యవకులు కొందరు త్రాగి కల్లంగడినుండి బయటకువచ్చిన వారిని ఎగతాళిజేయుచుండిరి. రానురాను జన మధికమయ్యెను. కల్లంగడిని పోలీసువారు కావలా కాయ మొదలిడిన సమయమునుండియు, జనులు విశేషముగ గుంపులు గూడసాగిరి. ప్రజలు పోలీసువారిపై రాళ్లను రువ్వపాగిరనియు, లూటీజే య నారంభించిరనియు పోలీసువారు దెలుపుచున్నారు. కాని ప్రజలు దౌర్జన్యమునకు గడంగి రని దెలుపుట కాధారములేదని, విచారణసంఘ మువారు నిర్ణయించిరి. నాయకు లక్కడ జేరి, ప్రజలు దౌర్జన్యమునకు గడంగుటకు ప్రేరేపించినట్లుల నమ్ముటకు పీలులేదని, వారు స్పష్ట పరచిరి. ముద్రయిలలో చాలనుండి, సత్సేవర్తనగల వారని చెరువవసిరి. ప్రజాహిత తీవ్రమునందు, వారు ఉన్నతస్థానము నాక్రమించియుండిరి. కల్లంగుడులు రెంటియొద్ద పోలీసు కాఫ్టెబిల్ నడవిడి ప్రజలలో కొంతవడి యుద్రేకము గలిగించుట దప్పు, వేరే మియు జరుగ లేదని, విచారణసంఘమువారి యుద్దేశము. సాయంకాలము 8-20 గంటలకు తుపాకులు ప్రేల్చబడెను. సబ్ ఇన్స్పెక్టరు శివలింగప్ప గారు ఆర్డరు నిచ్చిరి. ప్రజల గుంపును చెదరగొట్ట దలచిన, తుపాకులను ప్రేల్చుకుండనే కావించ వచ్చునని, విచారణసంఘమువారి భిప్రాయపడిరి ఆసమయమున ధానామొద్దను, దాని వెనుక పోలీసులైనయొద్దను నూరుమంది పోలీసు వారుండిరి.

వీరందరు గలసి మూడునాల్గువందల సంఖ్యగల జనమును తుపాకులను ప్రేల్చుకుండనే సులభముగ చెదరగొట్టియుందురని, విచారణ సంఘమువారు నూచించిరి. ప్రజలయొద్ద ఆయుధములు గలవని, ప్రాసిక్యూషన్ పక్షమువారయినను దెలిపియుండ లేదు. అట్టిస్థితిలో రాళ్లనురువ్విస గుండ్లను ప్రయోగించవలె నను సిద్ధాంతము నాచరణలోనికి దెచ్చుట వివరీతము. శివలింగప్పగారికిగాని, కాఫ్టెబిలులకుగాని, తక్షణోపద్రవముకలుగ లేదనియు కాల్పులు కవసరము కలుగ లేదనియు, రిపోర్టు దెలుపుచున్నది. కాల్పులకుముందు ప్రజలు చెదరి పోవలెనని తగినట్లుల మందలింపు జరుగనట్లుల విచారణ సంఘసభ్యు లభిప్రాయపడిరి. అక్కడ జేరిన ప్రజలలో, బాలురు ప్రభుత్వ సేవకులు, వర్తకులు, బ్రాహ్మణులు మొదలగు సాత్విక స్వభావులుండిరి. అట్టివారిని పంపివైచుటకు తుపాకుల నుపయోగించ నవసర ముండదు. గాయములు తగిలినవారికి ఉపచారము జేయుటకు, దీపముబట్టుకుని కొందరు వెడలగ, వారు గూడ తుపాకిగుండ్ల ప్రేలులపాలయిరి.

ఇటుల రెండు మార్లు కాల్పులు కవ సరము గలుగ లేదనియు, పోలీసువారిచర్యను సమర్థింప పీలులేదనియు, కాంగ్రెసు విచారణసంఘ సభ్యులు నివేదికయందు వివరించిరి. రిపోర్టుప్రకారము కాల్పులో ముప్పదితొమ్మిది మందికి గాయములు తగిలెను. మువ్వరు చనిపోయిరి. నెహ్రూ జుడిగారు మాత్రము పోలీసువారి చర్యను సమర్థించి నారు జూపిన ఓరియి మెచ్చిరి. కాల్పులు కవసరము గలిగెననియు, సబ్ ఇన్స్పెక్టరు శివలింగప్పగారు జాగరూకతతో బ్రవర్తించిరనియు, జుడిగారు నూచించిరి.

కాంగ్రెసు విచారణసంఘమువారి తీర్పును జుడిగారి తీర్పును ఒక దానికొకటి విరుద్ధముగనున్నవి విచారణ సంఘములు నియమించినచోటుల నెల్ల నిట్టి యనుభవమే గనుపించుచున్నది విచారణ సంఘములను నియమించుటవలన, కాలహాణము దప్పు విశేషలాభము గలుగకున్నది. వా నిర్ణయమును, ప్రభుత్వ న్యాయస్థానములు సరకు జేయుటలేదు. దృష్టాంతములలో గల భేదము తేలి తెల్లము. ప్రజల స్వాతంత్ర్యములను రక్షింపవలె నను భావము, న్యాయస్థానముల తీర్పులలో గన పించుటలేదు. స్వపరిపాలనము సిద్ధించినగాని, ప్రజల హక్కులకు రక్షణ గలుగునని దోచదు ఈలోపున, ప్రజలు అహింసావ్రతమును కొనసాగించుటకు తమ శక్తినంతను వినియోగించుట యవసరమగుచున్నది. సభలుగాని ఉత్సవములుగాని జరుపుటవలన, ప్రజల క్రియా శక్తి వ్యర్థమగుచుండును. గాంధీ మహాత్ముడు నూచించినట్లుల స్వశేత్రవ్రతదీక్షను కొనసాగించి, దానిని పూర్తి జేయుటచే ప్రజల నిష్కణశక్తి బహిర్గతమగుచుండును. ఆ పిమ్మట, స్వపరిపాలనము సిద్ధింపకుండ శివరును ఆలంకరకునెరురు. బలప్రయోగమువలన, పునర్నిర్మాణము జరుగునను నాశ పాశ్చాత్యప్రపంచమున సయితము అడుగంటుచున్నది. నూతనమార్గము నొక దానిని త్రొక్కుటకు, ఆ దేశములవారు ప్రయత్నముల నలుపుచున్నారు. కాని వెనుకటి వాసనలను విడనాడ జాలక బోవుటచే, వారు విజయము గాంచజాలకున్నారు. ఈ సమయమున హిందూ దేశము ముందుకు రాదగియున్నది. స్వపరిపాలన మును అహింసామార్గమున సంపాదించి, ప్రపంచ మునకు మార్గదర్శకము గావలసియున్నది. ఈ సమయమున, దౌర్జన్యమున కేమాత్ర మవకాశ మొసగని మార్గముల దేశమునకువలసియున్నది. స్వపరిపాలన మొంత త్వరలో సిద్ధించిన దేశమున కంతటి మేలని, ఎల్లరును గుర్రెటిగియేయున్నారు. ప్రజాభీష్టమును నెఱవేర్చుట తమ ముఖ్యధర్మమని పోలీసువారు గ్రహించినగాని, ప్రజల సౌఖ్యము వృద్ధిగాంచదు. పంజాబు, ధార్యారు, మొదలగు విషాదసంఘటనల కవకాశము దొలగిపోవదు. అందుచే స్వపరిపాలనా సంపాదనపై ప్రజలీతరుణ మున తమ దృష్టిని నిగుడించి, మనోరథసిద్ధి పడ యుట యవసరమగుచున్నది.

ఆంధ్ర రాష్ట్రము

హైందవ శాసనసభలో, భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర నిర్మాణముగూర్చి చర్చజరిగింపును, ఆంధ్ర రాష్ట్ర నిర్మాణముగూర్చి సర్ విలియం విక్ సెంటు గారు ప్రసంగవశమున నిటుల ముచ్చటించిరి. "నేనొక ఉదాహరణము జెప్పెదను. ఆంధ్ర రాష్ట్ర నిర్మాణముగూర్చి పలుమారు విశేషముగ జెప్పుచుండిరి. నా గౌరవనీయ సహాన్యోగులలో నొక రొకసారి, ఈవిషయమై మిగుల పట్టుదల

జూపిరి. ఆసమయమున, వారిసూచనకు వ్యతిరేకముగ మాటలాడవలసిన బాధ్యత దురదృష్టవశమున నాకు సంభవించినమో బాగుగ జ్ఞాపకములేదు. కాని, ఈసమయమునమాత్రము నన్ను బలపరుపవలసిన బాధ్యతవారికిగలదు. ఆంధ్రరాష్ట్రమున కనుకూలముగ చెప్పుదగినది విశేషముగ గలదు. దురభిమానము లేకుండ మాటలాడునడల, గౌరవనీయ సభ్యుడు నన్ను వారి యుద్దేశములకు కొంతవర కభిముఖుల జేసిరని జెప్పెదను. భావికాలమున, రాష్ట్ర పునర్నిర్మాణము కొంతవరకు జరుగునని భావించెదను. కాని అవకాశము కలిగిన కొలదియ. ఆ ఏర్పాటు క్రమక్రమముగ జరుగవలయును. ఆంధ్రరాష్ట్రసమస్యను గూర్చి యోచించునపుడు, మద్రాసు ప్రభుత్వస్థానము, హైకోర్టు, విశ్వవిద్యాలయము, ప్రాతిరాష్ట్రమునందుగాని నూతన రాష్ట్రమునందుగాని ఉండవలయునాయను విషయమై అభిప్రాయ భేద మెంతయేని గలదని, నే కనుగొంటిని. నూతనరాష్ట్రమున, క్రొత్త గవర్నరు, క్రొత్తమంత్రులు, క్రొత్తకేరేటోరియట్లు, క్రొత్తవిశ్వవిద్యాలయము, క్రొత్త హైకోర్టు క్రొత్తకార్యనిర్వాహకసభ మొదలగువానితోను, వలువిధములగు క్రొత్త సిబ్బందితోను నిర్మించుటకు ఎంత వ్యయమగునో, ఆ విషయమై ఈ సభవారే మి దలచెదరు? వ్యయమును భరించుట దుర్లభమగును. తీర్మానోపపాదకుల సూచన సంగీకరించుచో, వ్యయము ఇంకను విశేషమగును. ఏవిషయమునయినను సహేతుకముగన, వివక్షణబుద్ధితోను ఈ సభవారు యోచించెదరని నాకు తెలియును. అందుచే తీర్మానోపపాదకుని తీర్మానమును శాసనసభ వారు బలపరుపరని నే నూహించెదను. కాని జాయింటు కమిటీవారి నియమములు సఫలమయినచోలుల, ప్రత్యేకావశ్యకత యున్నచో, అందునుగూర్చి యోచింపనేను సంసిద్ధుడను.”

ఆంధ్ర రాష్ట్ర నిర్మాణమునకును, భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర నిర్మాణమునకును, సర్ విలియం విక్ శెంటుగారు జూపిన యభ్యంతరములు క్రొత్తవిగావు. వీని కిదివర కనేకమారులు సరియగు ప్రత్యుత్తర మొసగబడెను. అన్ని కారణములలోను వ్యయకారణము మిగుల అసభ్యమయినది. రాష్ట్ర నిర్మాణము వలన కలిగెడి యధిక వ్యయము అత్యల్పము. అందువలన కలిగెడి లాభముల జూచిన నీ వ్యయమును పాటించుట, య సభ్యము. ప్రభుత్వము వారు జేసెడి పలు విధ వ్యయములలో, నిది యొక వ్యయమని యనిపించుకొనదు. భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర నిర్మాణము పరిపాలనా సౌష్ఠ్యమున కత్యవసరమని భావించినపుడు, వ్యయము నేమాత్రము పాటించజనదు. ప్రజాభిప్రాయము, రాష్ట్రవిభాగమున కనుకూలముగ నున్నదని జూపుటకు, తీర్మానోపపాదకులగు లాటిగారిటుల చెలిపిరి.

“కాంగ్రెసువిభానము ప్రజాభిప్రాయమునకు సూచక మయినచో, ఈవిషయమై ప్రజలలోను అందు ముఖ్యముగ విద్యాధికులలోను స్పష్టమగు నభిప్రాయము గలదని నేను తలంచెదను. కాంగ్రెసుసభ వారిటీవల రాష్ట్రములను భాషాప్రయుక్తముగ విభజించిరని, గౌరవనీయసభ్యులకు చెలిసియుండును. విద్యాధికులలో సధిక సంఖ్యాకుల యభిప్రాయ మిటుల గలదని గ్రహించి ప్రభుత్వమునా రీవిషయమై యోచించి, ప్రజాభిప్రాయమును కనుగొనవలెనని స్థానికప్రభుత్వములను కోరుచు, ఈవిషయమును ఒక్కమారుగ నిర్ధారణ చేయవలయునని యడుగవలెను.”

ప్రభుత్వమువారు రాష్ట్ర విభజనకు గడంగి భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రములను త్వరలో నేర్పరచెదరని తలంప వీలులేదు. అయినను, కాంగ్రెసు సభవారు, ముందుగనే భాషాప్రయుక్త విభాగములను నిర్ణయించి యుండిరి. సరిహద్దులను గూడ వారు నిర్ణయించుచున్నారు. అందుచే, రాష్ట్రములు బావలననుసరించి ఏర్పడినటులే, ప్రజలు భావించుచున్నారు. స్వచ్ఛలపాలనము సిద్ధించి పిచ్చుక, ఈ విభాగము లిచ్చియుండి, జాతీయ కలిపాలనమును నిరాటంకముగ కొనసాగించునని, నమ్మవచ్చును.

స్థానిక వార్తలు

స్వరాజ్య ప్రతికాసంఘము:—ఈ సంఘమువారి పక్షమున సామ్య పుచ్చుకొని రసీదు లిచ్చుటకు గంభీరముజ్జాకు బాధ్యుర వి. వి. సిరి, నిష్టల సహాయములు వి. పి. వి. ఎల్. విశాఖపట్టణముజ్జాకు వి. వి. మందరావు వి. పి. వి. ఎల్., మల్లిమడుగుల బంగాయ్య వి. పి. వి. ఎల్., బాదిమెళ్ల ఆనంధరావుగార్ల కధికారియ్యబడెనని టంగుటూరి ప్రకాశంగారు తంతిపాద్రసపిరి.

ఆంధ్రరత్న దుగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్యగారు:—చీరాల, పేరాల నాయకులగు ఆంధ్రరత్న దుగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్యగారిని పోలీసులు బ్రహ్మపురమునుండి ఈదినము ఉదయము కలకత్తా మెయిలులో మదరాసుకు దెచ్చిరి. సెంట్రలు ప్రేషనులో వేమవపు రామదాసు పంతులుగారు, అద్దేపల్లి కుమారస్వామి శ్రేష్ఠిగారు మున్నగు ప్రముఖులు వారితో సంభాషించిరి. మార్గమున దేశకేంద్రములలో గోపాలకృష్ణయ్యగారిని చూచుటకు ప్రజలు గుంపులుగుంపులుగా వచ్చివారట. పోలీసులు గోపాలకృష్ణయ్యగారిని పచ్చయప్పకళాశాలకు ఎదురుగా నున్న పోలీసుప్రేషనుకు జ్యూలో నెక్కించి తీసికొనివెళ్లిరి. ఈదినము సాయంత్రపు రయిలులో గోపాలకృష్ణయ్యగారిని పోలీసులు తిరుచినాపల్లి జైలరాలకు బంపివేయుదురు.

విద్యాశాఖోద్యోగములు:—ప్రభుత్వమువారు తమకు విద్యాశాఖ ఉన్నతోద్యోగములకు నియమించుటకై అభ్యర్థుల నిష్ఠియించుటకు యాక్రందివారల నియోగించిరి.

జైచ్చుర ఆఫ్ ఫర్స్ట్ యిన్స్ట్రక్షను అభ్యర్థులు:—నుందురు. సభ్యులు:—దివానుబహదూరు ఆర్. కె. వెంకటరత్నం నాయుడుగారు, భాను బహదూరు మహమ్మదు బజుబ్లా సాహెబు బహదూర్.

కే. రామానుజాచార్యుర అవర్గకు (నేమనో కాలేజి తిరుచినాపల్లి ప్రిన్సిపాలు) హెచ్. యస్. డన్నెక్ (మద్రాసు ప్రెసిడెన్సీ కాలేజి ప్రిన్సిపాలు) ఈసంఘమువారు ఆకరవ మేని యితరులకు నిపుణుల సలహా సంగీకరింపవచ్చును. ఈ సభ్యులు యిదివరకు సభ్యులుగ నుండని వారలు చెండు సంస్కరముల పాటు ఆయుద్యోగములో నుందురు. హెచ్. యస్. డన్నెక్ గారు కమిటీ సెక్రటరీగా నుందురు. (ప్రచురణసంఘము).

కిలాఫతు సంఘములు:—తమ జిల్లాలలో నున్న ట్రియ, ఆంధ్రదేశములో నున్న ట్రియ కిలాఫతు సంఘములు ఈ క్రిందివిషయములనుగూర్చి మద్రాసు ప్రెసిడెన్సీ కిలాఫతు కమిటీ సెక్రటరీకి పంపవలసినది.

1. అభ్యర్థులు, కార్యదర్శుల పేర్లు. 2. ఆకోహవరకు సభ్యులసంఖ్య. 3. ఆపట్టణములోగాని గ్రామములోగాని పని చేయుచున్న రాష్ట్రములసంఖ్య

సెంట్రలు కిలాఫతు కమిటీవారి సంస్కరణము ప్రకారము ఆంధ్రదేశము ప్రత్యేక కిలాఫతు రాష్ట్రముగ పరిగణింపజనును. ఈవిషయమై ఆంధ్రదేశము లోని కిలాఫతు సభల సభ్యులు నాయకులు ప్రెసిడెన్సీ కిలాఫతు కమిటీకి వ్రాసి కనుగొనవచ్చును. ఆంధ్రరాష్ట్రనిర్మాణము త్వరలో పూర్తికావలయును. ఏలనగా ఆహమ్మదాబాదులో డిసెంబరు మాసములో జరుగనున్న యావద్భారత కిలాఫతు మహాసభకు ప్రతినిధుల నంబరులోనే యెన్నుకొనవలయును. చెన్నరాజధాని కిలాఫతుసంఘము).

30 వ సెప్టెంబరు

మో. కె. గాంధీ.

విదేశవస్త్ర బహిష్కరణమును సుఖాల్పముగ గావించుటకై ఆఖిలభారత జాతీయ మహాసభోపసంఘము సెప్టెంబరు 30 వ తేదీన ఆఖరుకోజుగ తీవ్రతననైన పిదప నిర్ణయించి యుండెను. సెప్టెంబరు 30 వ తేదీయూ లేక అక్టోబరు 30 వ తేదీయూ యని విచారణ వచ్చెను. సెప్టెంబరు 30 తేదీయే యని వాదించు వారలు అక్టోబరులో కాగ్గిలది సెప్టెంబరులో నేల కాగూడదని వాదించెదరు. మన మాతీర్మానమును ఏమాత్రమును సఫలము గావించి యుండలేదు. కాని చాలవరకు పని జరిగెను. కద్దరును చాలమంది నాగరికులు సంయమము భరించుచున్నారు. అందులో గూడ చాలవోట్లు నాజూకు గుడ్డ వచ్చుచున్నది. రాట్టలు లెన్నియో పనిచేయుచున్నవి. క్రొత్త, క్రొత్త మగ్గులు లాడుచున్నవి. మామూలుస్థితిలో నీపని సంత్పత్తికరముగ నుండవచ్చును. కాని యిప్పటిస్థితిలో నీపని చాలదు.

ఈ యుద్యమవిజయము వస్త్రానుభోగులవై నాధారపడి యున్నది. దిగుడుత చేయువారలు నిజముగా సహాయముచేసిరి. అనుభోగులు పాతీక బహిష్కరణముతో తృప్తిజెందియుండిరి. వారు ముఖ్యముగ టోపిలను తీసివేసిరి. కొందఱు అంగరకాలను దీసివేసిరి. కొద్దిమంది భోవతుల విడనాడ గల్గిరి. అనుభోగులు వస్త్రనిర్మాణములో విశేషముగ సహాయముజేసి యుండలేదు. బీదవారలే నూలువడుతుండిరి. అనుభోగులు తమ దుస్తులను సంపూర్ణముగ మార్చుకొనవలసిన యావశ్యకతను గ్రహింపకుండిరి. స్వరాజ్యము వచ్చినప్పుడు మనము గడుపవలసిన జీవితము వారి దృష్టిచరము కాలెదు. నేడు చేపు అని కాలవారణము జేయుటతో మనము విజయము బడయజాలము. ఇప్పుడు ముఖ్యముగ కావలసినది సంపూర్ణముగ దుస్తులను మార్చివేయుటయే.

మం దేశములోను, చెన్నరాష్ట్రములోను ఇట్టి యాశ యున్నట్లు నేను కనుగొంటిని. చాలమంది ఆశాపూరితులైయుండి వస్త్రనిర్మాణ మవలీలగ కొలది కాలములోనే పూర్తిజేయగలమని చెప్పియుండిరి. స్వదేశవస్త్రధారణములో ప్రీతి విషయమై కొంతకష్టము గలదు. వారు పురుషులవలె సత్తె శీత్రముగ మార్పుజేసికొనజాలరు. ఇట్టికష్టములు గడచిపోయినపుడే మనకు ప్రార్థనము, ఆశయును శక్తియు గల్గును. అప్పుడు భారతదేశము యొక్క నిజస్థితి చెలియగలదు. స్వదేశ యనగా పారిశ్రామిక పునఃప్రతిష్ఠాపనయు, తద్వారా దేశమును పిప్పిజేసి, యభివృద్ధిగాంచిన బీదతనమును లేకుండ జేయుటయే. ప్రభుత్వసహాయ మవసరము లేకుండ మనము స్వయంసాహాయ్యమును జేసికొనగలిగి కావలసిన గుడ్డను తియూరుజేసికొని, అపరిష్కారసమస్య యనంబడు, భారతదేశపు బీదస్థితిని దొలగించితిమేని, మన వ్యవహారముల మనము చక్కబెట్టికొనగల్గుదుమని మనకు విశ్వాసము గల్గును. నేడు ౪౩ వలియంబిస్సెంటుగారు వారి యిచ్చనచ్చిన క్రితని నునల నాడించుచున్నారు. ప్రజాప్రతినిధులమని చెప్పుకొను శాసనసభాసభ్యులను- బ్రిటిషుప్రభుత్వశక్తియే ప్రజాస్వామ్యముల రక్షింపగల్గు నని, వారు జ్ఞమిచ్చుచుండుదురు. ఇన్నాళ్లనుండియు భారతదేశము సరిహద్దు ప్రాంతములను యుద్ధమునకు దండెత్తి వచ్చువారిల బారినుండి, కాపాడగల సైనికోద్యోగులు లేక శక్తిహీనమైయున్న దని వారు నమ్మించ గల్గుదురు.

కాని యిది యంతయు మార్పుజెందును. సర్ విలియం గారే మరియొక యాట యావవలసినవచ్చును. అప్పుడు బ్రిటిషు వారి సహాయ మక్కరలేకుండనే, అది యున్నప్పటికిని మాకు ముఖ్యముగ కావలసినవానిని విదేశసహాయ మవసరము లేకుండ గడపుకొన గల్గుదుము.

స్వదేశీయోద్యమమే ఖిలాఫతుద్యమము. అది కామ భేనువువంటిది. స్వదేశీ సంరక్షణము జేసికొనగల్గితిమేని కిలాఫతు సంరక్షణము గల్గును. అప్పుడు మనవ్యవహారములు మనము చక్కబెట్టుకొనుటయు, ఇంతయ గాక సరిహద్దు ప్రాంతముల రక్షించుకొనుటయు చేసికొనగల్గుదుము.

ముప్పదికోట్లమంది ప్రజ లిప్పటికి చెయ్యవలె ననిరేని, కోటిమంది కాంగ్రెసు సభ్యులు వలయునందురేని, యీ మానములో విదేశవస్త్రమును బహిష్కరించి మనకు కావలసిన గుడ్డను తియూరు చేసికొన గల్గుదుము. ముఖ్యముగ గమనింపవలసిన విషయములు మాడుగలవు. విదేశవస్త్రము సంతెను బహిష్కరింపవలయును. ఈ మార్పు సమయమున నెంత గుడ్డ యుండిన దానితో సరిపుచ్చుకొనుచుంవలయును. మనకు కావలసిన కద్దరుసంతెను, సాలీలు తియూరు జేసికొని, మనము తయారుజేసినట్టి గాని, మన పొరుగువారు తయారుజేసినట్టి గాని నూలుతో నేయించవలయును.

సూర్యకిరణచికిత్స

అండను అభ్యర్థన పత్రములో క్రిందివ్యాసము వ్రాసిరి:—
శ్రీమద్రోగమునకు శస్త్రము చేయుటచే ప్రతియేడు, మన
దేశములో 10, 12 నేలమంది చనిపోవుచున్నారు. బాధ, వైద్యము
మున్నగువిషయములేము. చికిత్స అవసరము అయినవారి నంద
రిని చేర్చుకొనినయెడల వైద్యశాలలు నిండిపోవును.

ఇప్పుడు చేయుచున్న శస్త్రమాస్త్రము తిన్నగలేదు. మనము
అవయవముల కోసి తీసివేయవలెను. అవయవములను కోసి
నేయుచుము. ప్రేగులలోను, వెన్నెముకలోను పురుగులు ప్రవేశ
ించి తినివేయుచున్నప్పుడు, అప్పుడు శస్త్రమువలన ప్రయోజన
పొంది కనిపించదు.

స్వీకారములో తీసివేయవలెను కలదు. అది వెద్దకొండ
మీద కలదు. అక్కడ రాష్ట్రపు గోలియరు క్రొత్తవిధమున చికి
త్స చేయుచున్నారు. ఇప్పుడు వేయిమందికి చికిత్స జరుగు
చున్నది. నేను వాటిలో ఒకరోజుండి చచ్చితిని. ఆ వేయిమంది
కి శస్త్రము చేయవలసిన క్షయరోగము. వారోగములు చాల
ముడిపోయినవి. చాలమంది వెన్నెముకను పురుగులు తినివేసి
యుండెను. అట్టివారు తీసికొని తీసికొని ఘోరముగ చనిపోవుట
కంటె గతిలేదు.

అక్కడ జరుగుచున్న చికిత్స విషయమై కొన్ని సం
తులన తెలుపుచును.

తీసివేయవలెను 47000 ఆదుగుల యెత్తున కలదు. ఉత్త
రపుగాలి రాకుండ కట్టుకట్టుచుచేసిరి. గాలియందు తేమలేకుండ
నడుచును. చాల చల్లగాకూడ నుండును. అక్కడ కావలసినంత
యెండ యుండును. అయితే కాల్షియా యాలోకంటె తక్కువే.
రాష్ట్రపు గోలియరు మరేయి చేయదు. రోగులను ఎండలో
పరుండెట్టును. తక్కినదంతా యెండయే చేసికొనును. నీకండ
యెడుటనే రోగులకు నివృత్తియగును. స్వీకారము తక్కువని
చేయునో అతనికి తెలియదు. మరేయిచేయవలె తెలియదు. చర్మ
మునకు నూర్చునివేడి పోతును. స్వీకారములవలన రోగము
నయమగుచున్నది. ఆ కిరణములు లోపల ప్రవేశించి లోపలగల
పురుగులను నశింపజేయును.

సరేలేండి. ఏవిధమునైతే చేసిమి? అక్కడ అత్యాశ్చర్యక
రముగ రోగములు నయమగుచున్నవి. అదే మనకు కావలసినది.
మనము కండ్లారచూచినగాని ఒప్పుకోజాలము. అంతాశ్చర్యకర
ముగ రోగములు నయమగుచున్నవి. తక్కినవన్నియు నెటులు
న్ను ఎండయే వైద్యుడగ నున్నాడు. శస్త్ర మక్కడ లేనే
లేదు. స్వీకారముల నాధారముచేసికొని చికిత్సయందు శస్త్ర
మునకు అవకాశమే లేదు. మనకు అనుభవముగ వచ్చుచున్న
మార్గములు చాలామంది మైనవి. మంచి. కావున మరీ ప్రాచీనమై
నవి. చాలా ముఖ్యమైనవి. చాలా బాధాకరమైనవి నిరుపయో
గము లైనవి. మూర్ఖుని స్వాభావిక ప్రభావముతో చూచిన
ఇప్పుడున్న పద్ధతులు చాల నిరుపయోగములైనవి. తొడకు
శస్త్రము చేసినప్పుడు, తొడ ఇటు అటు కదలుచుం
డును. శస్త్రమువలన మరంతటిమి చాగిపోయెను. అదే
నూర్చునియెడల తొడను వెట్టి చికిత్సచేయవలసిన, మామూ
లుగ నేనుండి రోగి నవ్వించుచును. తొడ బాగా కదిలించుకొను
చుండును. బాధయుండనేయుండదు. క్షయచే శరీరము వారి
ముగ్ధులైపోయియున్న రోగినిగతి చూచుడు. ఇప్పుడు తక్కి
తరీకము వాపులేదు. అవయవములన్నియు లక్షణముగ కదలుచు
కొన్నవి. అతడు తన యిష్టము వచ్చినట్లు సంకల్పించుటకు
రోటూలోనో మరేయిక్కడనో పనిచేసి తనపాట్ల పోషించుం
డును. రోగులకు సాగా పోయెను. మాంసము వెట్టిరు.
కాదులికరకలులు ఇయ్యరు. ఎంత ఆశ్చర్యము!

అక్కడ నింత దివ్యమైనది జరుగుచున్నది మనదేశములో
తెలియనే తెలియదు. మనము ప్రాతపత్రము పట్టుకొనివేలాడు
చుంటిమి. స్వీకారములను రోగికి రోగించుటవలన రోగము
రావంద పోవును. రోగము కుదురును అని నిశాచరీనికొనిన నేల
కొలది రోగులగోగములు నివృత్తియగును. 1903 నుండి నేలకొలది
రోగులకు నయమయ్యెను. మనము నూర్చునివేడవలన తీరిం
చుచున్నాము. జీవితమున కది ముఖ్యము. మన మాతేజస్సును
తయోగించుకొనినవో క్షయమున్నగు రోగములు ఎండనేయెండవు.
మనము ఇంట్లకు తిరుగకట్టుకోవలెను. వైద్యశాలలనుమార్చి కట్ట
వలెను. లీసెనులో జరుగుచున్న పద్ధతి కనుగుణముగ జీవిత
శూన్యపాఠమును మార్చుకొనవలెను. మనకు తోచినప్పుడు మనము
వీరినన్నిటిని చేసికోవచ్చును. కాని తేజమును పారదోలి మనము
పాపము నూటగట్టుకొనుటలేదా? ఆపాపమువలన మృత్యువు
నోట పడిపోవుచుండుము.

తాడిపత్రి

మహాత్మునికి సన్మానము

మహాత్ము గాంధీ, మౌలన అజద్ సుబానిగారు, దేశభక్త
కొండ వెంకటప్పయ్యపంతులు, గాడిచెర్ల హరిశర్మశ్రీమరావు
గారు మొదలగు ప్రముఖులతోగూడి 29 ఉదయం 5-30 గంట
లకు సాంబాయి మైలులో కడపనుండి విచ్చేసిరి. కాంగ్రెసు
భిలాభతో నాయకులు పురసాలక సంఘసభ్యులు వారల నెదు
రొగిని స్వాగతమొసగిరి. రైల్వే స్టాంపుఫారమునకు జనులు
మూగకూడదని ముందటిరోజు పలువిధముల ప్రజల బ్రతిమాలికొని
యున్నను సుమారు 500 మంది వేచునకు వచ్చియుండిరి. మహా
త్ముడు ఏలూరి వుత్సవాదులు జరుపగూడదని చెప్పటచే ఆప్ర
యత్నియు లన్నియు మానివేయబడెను. రైలుబండి దిగినతోడనే
మహాత్ముడు వారికి ప్రత్యేకముగ స్వేచ్ఛపడవిన శ్రీయుత
టాకోజరావుగారి గదికి వెళ్లిరి. మౌలన అజద్ సుబానిగారిని
అల్లాబటు మీరా సాహేబుగారి గృహమునకు పిలుచుకొని
పోయిరి. దేశభక్త కొండ వెంకటప్పయ్యపంతులుగారికి శ్రీయుత
గా|| హరిశర్మశ్రీమరావుగారికి స్థానిక బాతీయసంఘాధ్యక్షులగు
శ్రీమాన్ బుక్కపట్టణం స్వసింహాచార్యులవారి యింటిలో
వసతు లేర్పరుపబడెను.

మహాత్ముగాంధీగారు రాకముననే పురమంతయు పచ్చని
తోరణములతోను తెంకాయగులతోను మనోజ్ఞముగ నలంక
రింపబడెను. నీధి యుత్తరక్కుల ప్రజలు బారులు చేసి మహా
త్ముని దర్శనమునకై కాచియుండిరి. స్వచ్ఛంద సేవకులు ఓధిలో
నక్కడ నక్కడ నిలిచియుండిరి. పేడలమీద పువ్వుల
పుష్పాక్షరాలతో మహాత్మునిరాకకై ఎదురు చూచుచుండిరి.
మహాత్ముడు ఓధిలో వచ్చినపుడు అతనిమీద పుష్పవర్షము
గురింపబడెను. జన సమూహము మిక్కిటముగ నుండినది.
సుమారు 50 వేల ప్రజ మహాత్ముని దర్శనమునకై దూరభార
మనక వచ్చి యుండిరి.

స్వాగతప్రత్యముల సమర్పించుట.

మహాత్ముడు స్నాన ఆనుష్ఠానములు తీర్చుకొనిన తోడనే
సుమారు 8 గంటలకు మున్సిపల్ ఆఫీసువద్దకు మౌలన అజద్
సుబాని ప్రముఖులతో వచ్చిరి. పురసాలక సంఘాధ్యక్షుడగు
శ్రీయుత మాదాసు వెద్దరంగప్పగారు, మహాత్మునికి సన్మాన
పుత్రము సమర్పించుటయమై చర్చ జరిగినపుడు, తాను లేనం
దుకు చింతించు, ఆ కార్యమును జయప్రథముగ కొనసాగించి
నందులకు తోడి సభ్యుల సభినందించుచు, మహాత్మునికి స్వాగత
పుత్రము సమర్పించు సర్వప్రము తనకు లభించినందుకు సంతసించు
చు, భిక్షు ద్వంద్వము ముద్రింపబడిన సన్మానపుత్రమును చదివి మహా
త్ముని కిచ్చించెను. మహాత్ముడు, అజద్ సుబానిగారు కొద్దిగ
నుత్తమిచ్చి నడితీరమున ఏర్పరుపబడిన బహిరంగసభకు వెళ్లిరి.

బహిరంగ సభ

పురమునకు ఉత్తరమునందుండు పవిత్రపీఠానికి సభ్యు
లొక సభా నిబేదిక యుద్ధబడియుండెను. నిబేదిక ఎత్తుగ
నుండినందున సకలజనులకు మహాత్ముని దర్శనము సులభముగ
అట్టింది. మహాత్ముడును, మౌలన అజద్ సుబానిగారు ఆనివే
దికమీద కూర్చున్నతరువాత మండలసంఘపత్యమున శ్రీయుత
పి. పి. కవిగారు, స్థానిక బాతీయసంఘపత్యమున శ్రీమాన్
బుక్కపట్టణం స్వసింహాచార్యులవారును, భిలాభతో సంఘము
తరపున అల్లాబటు సాహేబుగారు సన్మానపుత్రములు చదివి
మహాత్మునికి సమర్పించిరి. సన్మానపుత్రము లన్నియు భిక్షుద్వంద్వ
మీద ముద్రింపబడి యుండెను.

తరువాత బ్రహ్మశ్రీవిజయనగరం సుబ్రహ్మణ్యరాస్త్రిలు
శ్రీయుత కలకాశిడు వెంకటరమణాచార్యులు చేసిన పద్యము
లను మధ్యముగ చదివి కనిపించిరి. పద్యములు చదువుట ముగి
సికతోడనే మహాత్ముడు 15 నిమిషములు హిందీలో సుప్రస
ంగించెను. మౌలన అజద్ సుబానిగారు తదనంతరం ఉద్దలూ మా
ట్లాడిరి. శ్రీయుత గా|| హరిశర్మశ్రీమరావుగారు ప్రతివాక్య
మును తెలిపించిచెప్పిరి. ఉపన్యాసములు ముగిసినతోడనే తిల
వస్వరాజ్యభిక్షిగాను కొన్ని రూప్యములును, సంకరములు
నొసగబడెను. ఇందులో మ-రా-శ్రీ, మండివ్యాపారం గొంధి
లక్ష్యయ్యగారు తిలవనిదికి గాను, 116-0-0 రూప్యముల నొసగిరి.
సుమారు 10-30 గంటలకు సభముగి సెను.

శ్రీలసభ.

బహిరంగసభనుండి, మహాత్ముడు, సుబానిగారితో ప్ర
త్యేకముగ స్వేచ్ఛపడవిన శ్రీలసభకు విచ్చేసెను. సుమారు 8
వేలశ్రీలు మహాత్ముని దర్శనమునకై కూడియుండిరి. శ్రీమాన్
కోట్ల శ్రీనివాసాచార్యుల సతీతలక మగు కమలమ్మగారు

మహాత్మునికి భిక్షు బట్టమీద ముద్రింపబడిన స్వాగతపుత్రమును
చదివి యిచ్చించెను. మహాత్ముని, సుబానిగారి యుపన్యాసములను
గా|| హరిశర్మశ్రీమరావుగారు తెలిపించి చెప్పిరి. ఉపన్యాసము
ముగిసినతోడనే తిలవనిదికిగాను సుమారు రు 600 విలువ గల
యాభరణము లొసగబడెను.

స్వదేశసత్తుప్రదర్శనము.

శ్రీలసభకు ప్రక్కన స్వదేశసత్తుప్రదర్శన మేన్పరుపబడి
యుండెను. అందును పంచమశ్రీలు నయమున రాట్నములమీ
దనూలు తీయుచుండిరి. మహాత్ముడు వారలకాశలమునకు చాలా
సంతోషపడెను. భిక్షుబట్ట, నూలు బొమ్మలు మొదలగు ఇతర
వస్తువులుగూడ అందుంచబడియుండెను. అందులో 'ముఖ్యముగ
కర్నూల్ జిల్లా నోసంగి గ్రామమునందుండు చిత్రకారు సంజీవప్ప
ఒకవియ్యపు గింజమీద వందేమాచరం మొదలుకొని తనసంతకము
తోగూడిన యొక మత్తేభమును వ్రాసివారు. ఆ ఆక్షరముల దు
ర్భిణీయంత్రముచేత చదువవచ్చును. వాని యచ్చుతక శాస్త్రపుణ్య
మునకు మహాత్ముడు చాలానందభరితుడాయెను. ఇట్టియచ్చుత
క శాస్త్రపుణ్యమును ప్రోత్సాహపంచువారు లేక నశించుచుండు
టకు చింతింపవలసినదిగ యున్నది.

సత్తుప్రదర్శన కాలముండి మహాత్ముడు మొదలగువారు
సాహసశిల్పక శాస్త్రపుణ్యమును చాటు శ్రీ చింతల వెంకట
రామస్వామి దేవాలయమును సందర్శించుటకై వెడలిరి. దేవాల
యమునందు లోపలికట్టములో శ్రీమద్రామావణ భాగవత
కథలు సంపూర్ణముగ రచించియుండుటచూచి మహాత్ముడు సం
తోషపడెను. మరియు దీనిని ఆమూల్యముగ జూచుటకు వెంకట
కోజులు పట్టుకొని దానికై మరల రావలెననియు మహాత్ముడు
నుడిచెను. దేవాలయమునకు ముందుభాగమున నుండు రాతిలేరు
నందుండు రెండుములగుండ మాన్యోదయమైనతోడనే వెంకట
శ్వేయనిపాదములమీద మాన్యోకిరణముల పడుకట్టు చేసియుండు
పిర్వాటును జూచి మహాత్ముడు మిక్కిలి యానందపడెను.
దేవాలయమునుండి 11-30 గంటలకు మహాత్ముడు తనవిడిదికి
విచ్చేసిరి.

తరువాత మహాత్ముడు కొందరుప్రముఖులతో ప్రత్యేక
సంభాషణలు చేసెను. సుమారు 50 వేల ప్రజలకు ఆస్తిపానా
దు లొసగుటకు సౌకర్యము లేర్పరుపబడెను. మహాత్ముడు 2
గంటలకు కర్నూలుకు ప్రయాణము జేసెను. మహాత్మునియాగ
మనమును జయప్రథముగ కొనసాగించినందులకు తాడిపత్రిచా
రులు వందనీయులు.

భూతబివిష్యద్వర్తమానములు

Table with 2 columns: Event/Category and Amount/Value. Rows include 'ఒక సంవత్సరమునకు వివరముగా జాతకము', 'ప్రాయుటకు రు. 2-8-0', 'సామదాయకముగ జీవితమంతయు వివరము', 'గా ముఖ్యాంశములతో ప్రాయుటకు రు. 3-8-0', 'సంతానకళిత్ర, ఆయుర్దాయభయము భన', 'బుణ్ణివయములు వివరము ఒక భావము', 'ప్రాయుటకు రు. 2-8-0', '5 సంవత్సరములు జాతకము ద్వాదశభావములలో', 'ను జ్యోతిర్విశ్లేషిని యనుగ్రహముచిత్రము రు. 5-4-0', 'విద్యగ్రంథము రు. 0-8-0', '(పోట్లకర్నూలు యందుతోకలసి యున్నది.)', '(864-3123) ఐ. వి. ఆర్. శర్మ, కాకినాడ.'

Advertisement for Victoria Depot. Text includes: 'School Books! College Books!!', 'Macmillan's Publications.', 'etc', 'Text Books!!! General Books!!!!', 'Victoria Depot', 'MYLAPORE, MADRAS.', 'సంగరెట్టు (3165)', 'నుక్రసిద్ధమైన మహాత్మా గాంధీనిగల్ల కూడ', '“బిలిషు ఇండియా టుబాకో కంపెనీ, లిమిటెడ్”', 'వారీచే తయారు చేయబడినది సరసమైన మాదిరిగా', 'కూడ గలవు. మొత్తముగా మాత్రమే పంపబడును. నమూనా', 'లు కావలసినవో రూ. 0-2-0 పోస్టల్ ష్రాంపును పంపవలెను.', 'ఆంగ్లభాషలో ఉత్తరములు వ్రాయవలెను.', 'తంలినిలాసము: “ఇరాన్ మిక్”] [తెలిఫోన్ నెం. 189.', 'SOUTHERN INDIA TRADING Co.,', 'Whole sale Distributors,', '8, S embudass Street, G. T. MADRAS.'

ఇంగ్లాండు వ్యవహారములు

సంధిప్రయత్నములు

అతివాదుల ప్రతిఘటనము

ఇంగ్లాండు అతివాదులు సంధిప్రయత్నములు జరుగగూడదని గట్టపట్టువలతో పనిచేయుచున్నారు. కార్మిక-పట్టణము అతివాదుల ముఖ్యస్థానము. అచ్చట ప్రతిదినము సభలు జరుగుచున్నవి. సి.కె.ఫీల్డ్ సేనలో అందరు పైనికులుగ, చేరవలయునని ఉపన్యాసకులు ప్రజలను ప్రోత్సహింపచుచున్నారు. కీర్తిశేషులైన కార్మిక పట్టణపు మేయరుసోదరి యగు మేరీమాక్స్ వీని గారివిషయమై అధికముగ పనిచేయుచున్నారు.

సంధి సభ

ఇంగ్లాండు ప్రతినిధులు

ఆక్టోబరు 11 వ తేదీన ఇంగ్లాండు సంధిసభ లండనులో సమావేశమగును. లాయడుబార్న్, బర్క్ హెడ్ ప్రభువు, సర్ హామరు గ్రీనువుడు, ఛేంబర్లెను, సర్ వర్తిగుటన్ ఈవాన్సు, విన్స్టన్ చర్చిల్ గార్లు ఇంగ్లాండు ప్రతినిధులుగ నీ సభయందు పాల్గొనెదరు.

సి.కె.ఫీల్డ్ ప్రతినిధులు లండనుకు వచ్చుచున్నారు. మొత్తము కాలిఫోర్నియా 10 వ తేదీన లండను చేరెదరు. ప్రతిష్టేషను వద్ద ప్రజలు సమావేశమగు ఛేంబర్లె ప్రతినిధులకు గొప్ప స్వాగత మొసంగుచున్నారు. లండను ప్రేషనువద్ద కూడ వీరికి గొప్పస్వాగత మియ్యబడెను. జనసమూహ మధికముగ నుండుటచే ప్రతినిధులు రైలుబండిదిగి హోటారులందఱు నెక్కుటయే మిగుల కష్టమాయెను. సంధిసభ పర్యవసాన మెట్లుండునో అని అందరు ఆతరుపడుచున్నారు.

యుద్ధములు

ఇంగ్లాండువారు అమెరికావారికి కొంత యుద్ధములు ఇయ్యవలెయున్నది. ఈయుద్ధము చెల్లించవలయునని అమెరికావారు ఇంగ్లీషువారిని కోరినట్లు ఒకవంతువులైనారు. ఈవిషయమై యునైటెడుస్టేట్సు ప్రభుత్వమువారికింది ప్రకటనము గావించుచున్నారు:— ఈ వంతు నిరాధార మైనది. ధనము చెల్లించుమని అమెరికావారు ఇంగ్లీషువారిని కోరినచో ఇంగ్లీషువారు ప్రాప్త ఇటలీ డెబ్బియము ప్రభుత్వములను ధనుకొరకు తొందరపెట్టెదరు. అందుచే అంతర్జాతీయవాదాభివృద్ధికి ఆటంకము లేర్పడును. అందుచేతనే వాషింగ్టన్ సభలో ఋణముల విషయమై ఎట్టి ప్రస్తావన ముండకూడదని నెసిడెంటు హర్డింగ్ గారు పట్టుదలతో నున్నారు.

నిరుద్యోగులు.

విషమస్థితి.

ఇంగ్లాండునందు నిరుద్యోగుల సమస్య విషమించుచున్నది. కార్మికపక్షపు ప్రతినిధులు లాయడుబార్న్ గారిని సందర్శించి తమ కష్టములను తెలియబరచిరి. ఈ విషయమై మంత్రివర్గముతో ఆలోచించెద మని ప్రధానమంత్రిగారు సమాధానము చెప్పిరి.

ఇంజనీయరింగు శాఖ పనివారికి జీతము తగ్గించునట్లు యజమానులు తీర్మాన మొనర్చుకొనిరి. ఈతీర్మానమును పనివారంగీకరించుటలేదు. సమ్మె జరుగనని కొందరు హిించుచున్నారు. సమ్మె జరిగినచో 20 లక్షలమంది కార్మికులు నిరుద్యోగుల సేనలో చేరెదరు.

వాషింగ్టన్ మహాసభ

అంతర్జాతీయ ప్రాముఖ్యము

లాయడుబార్న్ గారి ఆధీనప్రాయము

ఇవ్వననునందు మాట్లాడుచు లాయడుబార్న్ గారిట్లు చెప్పిరి:— వాషింగ్టన్ నందు జరుగగల మహాసభ అన్ని విషయములు వైర్యముతో ఉదాత్తభావముతో ఆలోచించి తీర్మానములు గావించవలెను. ఈ తీర్మానములు ప్రపంచచరిత్ర మార్పును. ఈ మహాసభా తీర్మానములను తంత్రములవారు అనుష్ఠించెదరు. ఈ సంపూర్ణవిజయముగ జరుగుటకు బ్రిటిషుప్రభుత్వము వారన్నివిధముల తోడ్పడెదరు. ఈసభ విజయము చెందవలయుననుటయే యాసామాన్యమునందలి ప్రతిపాదన ఉద్దేశమని నేననుమ్రుచున్నాను.

వాషింగ్టన్ మహాసభకు రావలయునని ప్రసిడెంటు హార్డింగ్ గారు నెదలెందన్నకు ఆహ్వాన ముండె.

ప్రతినిధులు

ఈక్రింద పేర్కొనబడినవారు ఇంగ్లాండు ప్రతినిధులుగ వాషింగ్టన్ మహాసభయందు పాల్గొనెదరని తెలియుచున్నది:—

బాల్బరు, లీప్రభువు, సర్ ఆక్లండుగ్డీసు, కనడా ప్రతినిధిగ సర్ రాబర్టు బార్న్సు గారు ఆస్ట్రేలియా ప్రతినిధిగ ఎవర్నూ గారు ఆఫ్రికా ప్రతినిధిగ జెకరలు స్ట్రెట్స్ గారు సభకు వెళ్లెదరని తెలియుచున్నది. మొత్తముగ బ్రిటిషు ప్రతినిధులు ఆరుగురు సభకు వెళ్లెదరు.

లాయడుబార్న్ గారు సభకు వెళ్లెదరా?

లాయడుబార్న్ గారు అస్వస్థుగ నుండుటచే సభకు వెళ్లరని ప్రకటించబడెను. అయినను వీరు సభకు వెళ్లుట మిగుల అవసరమని అందరు తలచుచున్నారు. వీరు రాకతప్పదని అమెరికావారు గట్టిపట్టు పట్టియున్నారు. వీని నన్నిట్టిట్టిమాడ లాయడుబార్న్ గారు వాషింగ్టన్ మహాసభకు వెళ్లవిషయమై తిరుగ ఆలోచించెదరని తెలియుచున్నది.

రష్యాలో ట్రామము.

రష్యా నందలి ట్రామమును తొలగించుటకై ఏర్పరపబడిన అంతర్జాతీయ కాటకనివారణసంఘమువారు బ్రూసిల్స్ నందు సమావేశమైరి. ప్రాన్సు, ఇంగ్లాండు, అమెరికా, చైనా, జర్మనీ మున్నగు 18 రాష్ట్రముల ప్రతినిధులు సభకు వచ్చియుండిరి. డాక్టరు నాన్స్ గో హూసరుగార్ల సలహాలను సభవా రాలోచించిరి. ఇతర ప్రభుత్వములు సహాయ మొనర్చుటకు మునుపు, రష్యానందలి పరిస్థితుల తెలిసికొనుటకై ఒక విచారణ సంఘము నెర్పరచు టావశ్యకమని తీర్మానించిరి.

డాక్టరు నాన్స్ గో గారు నేషనలు లిబరలు క్లబునందు మాట్లాడుచు ఇట్లు చెప్పిరి.

ప్రస్తుతము రష్యాలో రెండు మూడుకోట్లమంది ప్రజలు ట్రామబాధ ననుభవించుచున్నారు. వీరిలో కొట్టిప్రజలు ఒకటయే దుర్లభము. రాగల శీతకాలమునందు రెండుకోట్లమంది ప్రజలు మగడించక తప్పదని అమెరికా కమిషనువారు హుహించుచున్నారు. వీరికి సహాయము చేయవలయునన్న 20 లక్షల టంగ్ల ఆహారపదార్థములు కావలెను. ఇందుకొరకు మొత్తముమీద 3 కోట్లు పానుల ధనము కావలెను.

డాక్టరు నాన్స్ గోగారితో కూడి కాటకనివారణసభమై పనిచేయుటకు బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు తమ ప్రతినిధిగ నొక కమిషనరును నియమించినట్లు తెలియుచున్నది.

స్వదేశి నిర్మాణము

స్వదేశి నిర్మాణము విషయమై పాంచాల రాష్ట్రమున జరిగిన యీ క్రింది కార్యవిధానమును ఆంధ్రదేశమందలి వివిధ జిల్లా, తాలూకా, పిర్గా, గ్రామ కౌన్సిలు సంఘములు గమనించి, ఇచ్చటి పరిస్థితులబట్టి ఆచరణీయమయిన భాగములను స్వీకరించుట కిందుమూలమున కోరబడుచున్నారు.

ఆంధ్రభారత సంఘమువారి స్వదేశి తీర్మానమునకు పూర్వమే రాష్ట్ర సంఘమువారు రు 75,000 లను, రాటములు మగ్గములకొరకు ప్రత్యేకించిరి. అందుకు తోడుగ అభిలభారత సంఘమువారు కూడ షామనివారణాధ్యక్షు రాటములు, మగ్గములు ఆభివృద్ధికోరకు రు 25,000 ల విరాళమునిచ్చిరి. ఈ మొత్తము రు 1,00,000 లు వారి యాస్తిలో పాతకపాలును మించినది.

గ్రామముగానున్న భాగములయందు ఆంధ్రభారతసంఘమువారిచ్చిన రు 25,000 లను (1) బీదజనులవద్దనున్న వడుకు నూలును సామాన్యపు బజారు ధరకంటె కొంచెమెక్కువధరకు కొనుట (2) నేతకూలిలేకయే వారివద్దనున్న నూలుకు సరికిసరి ఖద్దరువస్త్రముల నిచ్చుట. (3) బాజారుధరకంటె తక్కువగ గాని ఆవశ్యమయినయెడల ధర్మముగాగాని రాటములనిచ్చుట కొరకు మాత్రము వినియోగించిరి. మిగిలిన సొమ్ము రు 75,000 లను కొంత స్వమునకైన నొప్పుకొని వర్తకసరిగా నుపయోగించుచున్నారు. రాష్ట్రమునందలి వివిధభాగములలో స్వదేశి వస్త్రనిర్మాణమును గూర్చి నివేదికముల బంపుటకు తప్పనిధి కొరకు యోచించుటకును, ధరలను వీలయినంతవరకు బీదసాదల యందుపాలులో నుంచుటకును శ్రీముత్ లాల్ బజపతిరాయి గారి యాజమాన్యముక్రింద నొక సంఘ మేర్పడినది. ఆ సంఘ కార్యదర్శి స్వదేశి విషయములో కరపత్రములను, చిన్ని పాత్రముల నచ్చిత్తించుటయందును, ఉపన్యాసముల నిచ్చి యిప్పించుటయందును, అవ్యక్తమునకు దొరకు వస్త్రము కొనుటయందు మాత్రము తనకాలమును వినియోగించుచుండెను. ఆ సంఘము వారే యిట్లు తిరిగి విదేశవస్త్రములను దహనమొనర్చుటకును, స్మర్నాకు పంపుటకును పనులుచేయుచు వచ్చిరి.

ముఖ్యముగ స్వదేశి ప్రోత్సాహము, తన్నిర్మాణాధిక్యముల కొరకు ఆ సంఘమువారి క్రింది విధానము నాచరించిరి.

(క) జిల్లా కౌన్సిలుసంఘమువారి యాజమాన్యముక్రింద ప్రతి జిల్లాయందును ఖద్దరు భాండాగారము నెర్పరచవలెను. వర్తకులతో సోటి నే ఉద్దేశముగ నుండుకొనక వీరు నూలుకు సరికి సరవస్త్రముల మారకము నిచ్చుచు, వర్తకులకుటోకుగా వస్త్రముల నిచ్చుచుండిరి. నేతకు తగినంతమంది పనివారు లేనికారణముచే ప్రతియింటను నిలువచేయబడియుండు నూలును కొనుటయు, అందుమూలమున ఎక్కువ నూలును వడుకుటకు తగిన ప్రోత్సాహ మిచ్చుటయే వీరిఉద్దేశము. ఇట్లు చేయుటచే వారికి ఇతర రాష్ట్రములకు పంపుటకు చాలినంతనూలు దొరకుటయేగాక భోలగుడ అందుపాటులో నుంచుటకు వీలయ్యెను. (చ) రాష్ట్రముఖ్యపట్టణమునందు రాటములు, మగ్గముల కగుపరికరముల నన్నిటిని ధారీగానిలువయుంచి అమ్మించుట, ఇందువలన పనిముట్లనిర్మాణము, మరమ్మత్తుల కగు హెచ్చుఖర్చుల తగ్గించగలిగిరి. జిల్లా తాలూకా పిర్గా ముఖ్యస్థానములయందు కూడ వీనికి శాఖ లుండవచ్చును. (ట) ప్రతిజిల్లాయందును నేతపరిశ్రమాలయముల నెర్పరచుట, పనిచేసి చూపుటయు, ఆ పరిశ్రమల

500 తానులు

మహాత్ముని నూతన ఆదేశము!

భారతవర్షము నాజూకును మరగినది. అధమము ఒక స్వదేశి గోచియైనను వుపయోగించిన చాలును. “ఈ పాప పరిహారాధిగము చీరెలు, టోపీల కుపయోగించు తెలుపు, చారలు రంగులలో పలు నేను యీ దినమునుండి టోపీని, చొక్కాను మూనివేసితిని” అని విధి పాడవు వెడల్పులలో 60 వ నంబరు మొదలు 100 నంబరువరకు గాంధీమహాత్ముడు మధురనుండి తెలుపుచున్నాడు.

మన విదివటకే స్వదేశీవ్రతమును పూర్ణముగ అనుష్ఠించి మీద తయారుచేసిన బట్టలను ప్రపంచప్రఖ్యాతి వడసిన ఆంధ్రదేశ నచో మహాత్ముని కిట్టి కష్టము తెచ్చినవారము కాకుండుము కదా! మజనులను తయారుచేయించి విక్రయించుచున్నాము.

ఇప్పుడైనను ప్రతియింటను రాట్నమువుంచి నూతనయారు చేసి బట్టలు నేయించుకొనుడు. అట్లుగాక తమకువెంటనే కావలసినచో మహాత్ముని గౌరవార్థముగా బీదవారికిని, కౌన్సిలుసంఘములకును మాత్రము 34 అంగుళముల వెడల్పు 9 1/4 మొదలు 10 గజములలో శుద్ధమైన స్వదేశీఖద్దరు ఆక్టోబరు 20 వ తారీఖు వరకు మాకుచేరు గుండీలు, గొడుగులు, వెండి ఫాటోలములు, దేశభక్తుల పటము ఆర్డరులకు పంపెదము.

తెలిగ్రాములు: }
“గ్రాధి” }

4-0-0 మాత్రము

స్వరాజ్యమునకు మార్గము!!

మేము అనేకరకములకోట్లు, చొక్కాలు, తువాళ్లు, పంచెలు, మేము అనేకరకములకోట్లు, చొక్కాలు, తువాళ్లు, పంచెలు, 100-కి 20 రూపాయలును వంపకోరుచున్నాము. స్వదేశీవలకలు, చేతితో తయారుచేయబడిన కాకితములు, గొడుగులు, వెండి ఫాటోలములు, దేశభక్తుల పటము లును దొరకును.

శ్రీ గాంధీ స్వదేశికాల ఏలూరు (కృష్ణాజిల్లా)

యం దభిరుచికలవారికి నేర్పటము ఇందలిముఖ్యోద్దేశములు. ఈ పరిశోధనములు నేనవేరుటయేగాక అన్యకమునకుగూడ ఖద్దరుపత్రము నిర్మించుట దీనిలాభముగ పరిణమించెను. కొంత కాలము గడచుచున్నను ఈ పరిశోధనములయందు నగిషిపను లుండగూడదు. (3) రాష్ట్రములోని యేయే భాగములయందు స్వదేశీపత్రము, నూలు రాటములు, వగ్గములు, వానిపరికరము లుండునట్టి అన్యకమునకు దొంగకునో జనులకు తెలియట కొక చక్రకాచిత్రము కూర్చుట, ఇందులో మేరు/చేరుటకు పూర్వము వారి వక్రకాలయందు అన్యకమున కుంచబడు వస్తువులన్నియు కుద్ధస్వ దేశీయ నిర్మితప్రయోగమునకును. (4) స్వదేశీపత్రము చేయువారికి నిర్మితకట్టుల నిచ్చుట.

(1) ప్రతిజిల్లా సంఘమువారు ఈ నైపుణుల నెరవేర్చుటకు అవసరమయ్యెదల ప్రత్యేకాధికారి నేర్పరచవలెను. అనాదినుండియు దేశములో పనిచేయుచున్న చేపగులకే ఎక్కువ ప్రోత్సాహమియ్యవలెను. ఈ అధికారి నూలును వస్త్రమును పోగుచేయుచుండవలెను. (2) ఈ పనుల నే చేయుచు అందువలన పొందెదవారి జనాభాతీయము, ధనతీర్మానము, ఏ ఏ జిల్లాలో నెంతవని జరుగుచున్నదో తెలుపుచుండుట. ఈ సందర్భమున పాంచాలదేశములో ఒక్క పాపూరుజిల్లాలోనే పనిచేయుచున్న మగ్గులు 50000 లున్నవని తెలిసికొనట చాల సంతోషదాయకము.

ప్రతి జిల్లాసంఘమునకు నేతపరిశ్రమాలయముల నేర్పరచుటకును ఖద్దరు భాండారముల నేర్పరచుటకును, షామ నివారణార్థమున, ప్రత్యేకముగాగాని మొత్తముగాగాని, అవసరములజట్టి రాష్ట్రసంఘమువారు వింశముల నిర్మింపురు.

గౌ. సీతారామ శాస్త్రి.

కార్యదర్శి.

ఆంధ్రరాష్ట్ర జాతీయోపసంఘము, గుంటూరు.

తురుష్కులు - గ్రీకులు

అసియా మైనరునందు యుద్ధము ఆగియున్నది. తురుష్కులకు గ్రీకుల సేన ప్రధానభాగము నెదిరించుట లేదు. గ్రీకు సేన సమీరియాకు పశ్చిమభాగమునందున్నది.

జపాను సార్వభౌముడు మిగుల బిల్లుగ నున్నట్లు తంతి వార్త లేతెంచుచున్నది.

కలియుగ కుబేరుడు

ఆమెరికాదేశమునందలి ప్రాంతార్థ ఆయిలకంపెనీ యజమానుడు జాన్ రాబర్ట్ కెల్లరు ప్రపంచములోటిలో భాగ్యవంతుడని ప్రఖ్యాతిగలడు. ఇతనికి మించినవారు మరొకరు ఇప్పుడు బహులే రీ నా గు. ఈ యువ నైతము ఆమెరికాదేశీయులే. మోటారుబండినిర్మాత. ఘోరప్రవాహము. ఈయనకు గల 128 జిల్లా 62 లక్షల 50 వేలరూపాయల చరాస్తిని ప్రభుత్వమువారు ఆదానపుపన్నును వసూలుచేయుచున్నారు. ఈయనకుగల ఆస్తి యంతయు 190 కోట్లరూపాయలకు మేగా విలువగలదని అంచనా వేయబడినది.

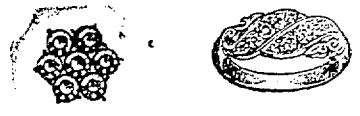
ఏకంబు కావలెను

ఈ త్రైవిధాన్యాసమునందు ఒక్కటిగోపాకంపెనీ తిరపున పనిచేయుట కొకవిషయము కావలెను. ప్రతి, వేరునెనకాయలు, పిటికానెము బాగుగా తెలిసికొనుట, మంచి యనుభవము గల గనియు యోగ్యతాప్రతికలను బడసినట్టివారు మాత్రమే దోఖాస్తులను ఈ క్రిందివిరునామాకు పంపుకొనవలెను.

పోస్టుబాక్సు నెం 109, మద్రాసు.

నిర్దవముగ తియారుచేయబడిన శాస్త్రీయ బొమ్మలు. ఆంధ్ర ఆయుర్వేద పాస్ట్రీసీ... పోషకును. తెలుగుభాషయందు గాని, ఆంగ్లభాషయందు గాని క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును. మేనేజర్, ఆంధ్ర ఆయుర్వేద పాస్ట్రీసీ, 19, హార్బర్ రోడ్, హంటురోడ్ - మద్రాసు.

ఇదే చింతించుకొనుము

సీమకమలాల పుష్పరాగములకెంపుల బంగారుగలలున్న వెల సరిసముగాను పని శుద్ధముగాను దొరుకును. ఒకసారి కొనిచూడండి. కొటా మునిరత్నం శెట్టి అండు సన్న, 2078 217, చైనాబాదు - మద్రాసు.

వింశలు విశేషములు

జంతువుల తెలివితేటలు

ఎచ్చటనైన మనస్సువల్లగాని తగవులుగాని మానవులలో సంభవించినయెడల న్యాయస్థానములలోగాని మరి యే పెద్దమనుష్యులయొద్దగాని, రాజీచేసికొనుట స్వభావసిద్ధమని మనకు తెలిసిన విషయమేగదా. ఈ పద్ధతి మనలోనేగాక జంతువులలోనైతము గలదని వ్రాసిన పలువురు ఆశ్చర్యమగుట కాగలదు గదా! ఇట్టివిషయ మొకటి ఈమధ్య మ్యాసాకువేల్పులో జరిగినది. ఆదేశమున పోర్చుగు అను గ్రామము గలదు. అచ్చటలయొక పెద్దమనిషికిని మరొక ఆడపడుచుకును ఒక ఆవుమాడ విషయమున తగవు సంభవించినది. ఇరువురు ఈతగవును తమలో తాము పరిష్కరించుకొనజాలక న్యాయస్థానమున కెక్కిరి. ఆవు మాడ తన దేయ నిరూపింపరచుటకు గాను ఆ పెద్దమనుష్యుడు ఆరుగురు సాక్షులను హాజరుపరచెను. ఆడపడుచు నైతము ఆవుమాడ, ఆ పెద్దమనుష్యునిది కాక, తనదే యని దృఢపరచుటకుగాను, పదిమంది సాక్షులను దెచ్చుకొనెను. రెండావులు, ఆవుమాడ యొకటి కోర్టునకు దేబడెను. ఆవుమాడ ఏ ఆవునకు పుట్టినది అను విషయమును న్యాయస్థానమువారు పరిష్కరింపవలసి యుండెను. సాక్షులవాదమును న్యాయస్థానమువారు వినిరిగాని అది అంత సంప్రేమికముగా లేకపోయెను. ఆవులనుండి, దూడను సాయంకాలము వరకు నిద్రపిరి యుంచవలసిదనియు, లేదనంతరము దూడ వరకు ఆవులదగ్గరకు చేరగానే, వాని స్వభావ మేవిధముగా నుండునో కనుగొనెను. సదరుమాడ ఏ ఆవునకు సంబంధించినది అతిసులభముగా గ్రహింపవచ్చుననియు, ఆవుల సంతదాముల కోర్టువారికి నివేదించుకొనిరి. ఈసలహా ననుసరించి కోర్టువారు, దూడను ఆవులనుండి విడదీసి, సాయంకాలమువరకు వేరొకచోట కట్టివేచిరి. పిమ్మట దూడను ఆవులయొద్దకుపంపిరి. దూడ తిన్నగా ఆడపడుచుకు సంబంధించిన ఆవు నొద్దకు వచ్చెను. ఆవు దాని నతిప్రేమతో దగ్గరకు చేరదీసెను. అందువలన న్యాయమూర్తి, దూడ స్త్రీకి సంబంధించినదని తీర్పు చెప్పెను. పెద్దమనుష్యుడు, ఆమెకు కేసుసంబంధమున అయిన కర్చుల నన్నిటికి ఇచ్చుకొనెను.

ఆరేండ్లు తొడిలేక యుండుట

నాన్సివిల్వలిద్దాలయమున చిరుకలు, పావురములు మొదలగుపక్షులను బెంచుటకుగా నొక పెద్దయిల్లు ప్రత్యేకముగా కట్టబడియున్నది. అకస్మాత్తుగా నొకవిధముగు జబ్బు ఆ ఇంటిలో వ్యాపించి, పక్షులలో ననేకములు అనుదినము మరణింపసాగెను. 1914 సం॥ యుద్ధము ప్రకటింపబడిన యనంతరము, ఆ యింటిని నైతము యుద్ధపరికరముల నుంచుటకుగాను ప్రభుత్వము వారాగమించుకొన దీర్చారుచుకొని, ఇంటియందలి పక్షుల నన్నిటిని చంపివేయు నుత్తరువుల నిచ్చిరి. ప్రభుత్వమువారి యుత్తరువులనుకారము పక్షులన్నియు చంపబడి, ఆ యింటి తలపులు మూసివేయుబడెను. గతసంవత్సరము ఆ ఇంటిని మరమ్మత్తు చేయుటకుగాను ఇంటికెప్పుడు విషయం దగా, నొకగదిలో ఇంకను కొన్ని పావురములు నొకమూల గూడును కట్టుకొనియుండుట పనివాండ్లు చూచిరి. గత ఆరు సంవత్సరములనుండియు ఆయింటి తలపుల, నెవరును తీసినవారు కారు. ఇంటిలోనుండి మరేమార్గమునైన పక్షులు వెలుపలికి వచ్చుటకు ఎట్టి అవకాశమును లేదు. ఇంటిలో అవి తినుటకు కావలసిన వస్తువు లేవియులేవు. దీనిని పట్టి చూచిన తిండి, నీరులేకనైతము పక్షులు ఎన్నియెండ్లయినను జీవించి యుండగలవని ఆచచ్చి ప్రకృతిశాస్త్రజ్ఞులు అభిప్రాయపడుచున్నారు.

గొప్ప రాక్షసిబొమికలు దొరకుట

ఇంగ్లండునందలి ఆవనుదియొడ్డున నున్న ప్లాటుఫర్డుపట్టణపరిసరప్రాంతములలో నొక భవనమును నిర్మించుటకు గాను పనివాండ్లు ఈమధ్య పునాదులు త్రవ్వించుడ వానిలో నొకనికి గజము పొడుగు గల బొమిక యొకటి కనబడెను. దాని లావు ఏమగ దంతమున కన్న హెచ్చుగా నుండెను. పనివాండ్ల బొమికను చూచి ఆశ్చర్యమగుటై తమయజమానునిచేతి కిచ్చిరి. ఆయన దాని ననేక శాస్త్రజ్ఞులకు చూపెట్టెను. శాస్త్రజ్ఞులు దాని నతిజాగ్రూకతతో పరిశీలించి, ఆజానుబాహు డగు నొక మానవుని బొమికలలో నది యొకటి యనియు ఆ బొమికలు గల మానవుడు అనేక వేల యేండ్లక్రిందట తప్ప, అంతకు తరువాత జీవించి యున్నవాడు కాదనియు అభిప్రాయ మిచ్చిరి. అట్టి మానవుని యితరబొమికలు నైతము అప్రాంతములలోనే తప్పక దొరకునని శాస్త్రజ్ఞులు చెప్పగా,

గృహ యజమానుడు తన భవన నిర్మాణ ప్రయత్నమును వదలుకొని, పనివాండ్లచే ఆచుట్టుపట్లగల భూమి సంనియు శ్రద్ధింపసాగెను. ఈమధ్యమునను నొక సెన్సియో బొమికలు దొరకెను. ఈవిషయముల నన్నిటినియు విన్న ప్లాటుఫర్డు మ్యూజియము వారు బొమికల పరిశోధనకు ప్రారంభించినారు. ఈపనిచేయుట అంత సులభమైనది కాదు. ఎంతయో కష్టపడవలయును. ఒక్కొక్కసారి విడుగుగ నుండును. ఇంకొకసెన్సియోబొమికలలోగా, శరీరనిర్మాణమునకు సంబంధించిన బొమికలన్నియు దొరకుట కేమాత్రము కష్ట ముండ జాలదని మ్యూజియమువారు తెలంచుచున్నారు.

పండుకొని చదువుకొన వచ్చునా?

ఈమధ్య లండనునగరమునందలి హైజిజ్ ఇన్స్టిట్యూటు నందు డాక్టరు ఆర్. హెచ్. ఇలియట్ అను కంటివ్యాధుల నివారణ చేయుటలో మేరుగాంచిన వైద్యశాస్త్రజ్ఞులు పరుండి చదువుటవలన గలుగు లాభాలాభములను గురించి గొప్ప యుపన్యాసమిచ్చెను. పరుండి చదువుటవలన కండ్లు చెడిపోవుననియు, ఎల్లపుడును పరుండి చదువుట మానవలయు ననియు, అధవా అటులుచదువుట లేవ్వనిసరి యైగయెడల, బాగుగా వెలుతురు నిచ్చు దీపమును దగ్గరనుంచుకొని తలగడ పెద్దదిగ నుంచుకొని, పుస్తకముగాని పత్రికనుగాని చదువునపుడు అనుకూలముగ నుండునటులు చూడవలయు ననియు, మనము కండ్లు ఎల్లపుడును క్రిందిభాగమును చూచుటకే అలవాటుపడియున్నవనియు మనము ఈమార్గమునుదప్పించి కండ్లువైకెత్తి లేదేకధ్య నముతో చూచినగాని తప్పుక తలనిప్పి రాగలదనియు ఈ డాక్టరుగారి అభిప్రాయములు. ఒకటి రెండుసార్లు ఈ విధముగు తలనిప్పించినయెడల అది పోవుట ఎంతయో కష్టతరమనియు తరువాత దాని నివారణకు నెంతయో కష్టతర మని యాయన గారి అభిప్రాయము.

అంధత్వము మాయమగుట

ఈమధ్య లండనునందలి యొకచికిత్సాలయమున జరిగిన అత్యద్భుతకృత్యమునుగురించి శాస్త్రజ్ఞుల నేతులు ఆశ్చర్యమగుచున్నారు. నైసికులలో నొకనికి యధికాలమున అంధత్వ మేర్పడి, దానిని నయముచేసికొనుటకు లండనునందలి చికిత్సాలయమునకు వచ్చి చికిత్స నొందుచుండెను. ఒకనాటి శ్రీ యాతడు పరుండిన మంచము మీదికి మాన్వాలమొక్కటి గొడమిడినుండి దుమికెను. మంచముమీద గలిగిన శబ్దమునకు కారణమేదయో దెలిసికొనదలంపసాగిన వెంటనే అతని యెడమకంటిదృష్టి కొంచెము కొంచెముగా గోరమయ్యెను. ఇంకొకసారి తేమ్యనదిలో ఆతడు దారితప్పి ప్రయాణముచేయుచు పడబోయెను. అప్పు డాతనికండకంటిదృష్టి బాగుగ నుపడెను. ఎన్నియోమందులిచ్చినను నయముకాని అంధత్వము ఈవిధముగా మాయమగుట అత్యద్భుతముగదా! దృఢమనస్సు ఎంతవని నయినను చేయగలదని ఈవిషయము తెలియజెప్పుచున్నది.

నాగజముడువలని లాభములు

మనమెప్పుడు చూచుచుండు నాగజముడు బొంతలవలన ఎట్టి లాభమును లేదని వృథాగా వ్యర్థము చేయుచున్నాము గదా! పూర్వము పాశ్చాత్యదేశములలోతనెము ఈ జెముడునుగురించి అచ్చటిజనులు మనవలె నేతలించి వ్యర్థముగా పాడుచేయసాగిరి. యుద్ధం వారి అభిప్రాయముల నన్నిటిని మార్చివైచెను. పనికిమాలిన ప్రతివస్తువును వారు ఉపయోగమునకు దెచ్చుటకు భగంధప్రయత్నములు చేసి కృతార్థులగుచున్నారు. అందులో ఈ నాగజెముడు ఒకటి యని చెప్పవచ్చును. ముండ్లు లేని నాగజెముడును పసరములకు మేతగా అచ్చటివారు వాడుచున్నారు. ఆగ్రావికు ఆసిడు అనునొకవిధమగు ద్రావకమును దానినుండి తీసి, శాస్త్రాగారములలో పరిశోధనలకు వాడుచున్నారు. దానికాడను కాగితములను చేయుటకు వాడుచున్నారు. పండ్లనుండి అద్దకమునకు పనికివచ్చురంగు నొకదానిని తయారుచేసి, ఉన్ని, ప్రత్తిబట్టలకు అద్దకము చేయుటకు వాడుచున్నారు. ఇంకను ఇట్టి పనికిమాలిన వస్తువులను మనయనుదినోపయోగములకు వాడుకొనుటకు ఏశాస్త్రజ్ఞుడు కనిపెట్టునో ఎవరికి తెలియును?

క్రాంతయస్రము

జింకె అను జర్మనీదేశమునందలి యింజనీయరులలో నొకడు, క్రాంతివిధముగ యుద్ధము నొకదానిని తయారు చేసెను. ఈ యుద్ధసహాయమున భూగర్భమున ఎచ్చటెచ్చట ఏయే రకపులలోహములున్నవియు అవి యెంతలోతున నున్నవియు అతి సులభముగా తెలిసికొనవచ్చునట.

వ్యవసాయము

ఎరువులు.

నేలలకు సస్యములకు గల సంబంధము.

నేలలు, ఒకప్పుడు ఫలవంతముగాను మరొకప్పుడు ఫల రహితముగాను నుండుటకు కారణములను తెలిసికొనగోరినయెడల మొక్కలు ఏలగునని తెలుసుకొని, వాటికి ఆహారపదార్థము లేవైనది ఏలగు వాటిని వినియోగించునది ముందుగా తెలిసికొనవలయును.

మొక్కలు ఏలగు పెరుగును?

ఎక్కడ తగినంత గాలి లేదు వేడిమి యుండునో ఆ చోట్లలో విత్తనములు మొలచు నను విషయము అందరికిని తెలియును.

గాలి - దానియందుండే ముఖ్యపదార్థములు

గాలిలో ఆక్సిజన్, (ప్రాణవాయువు) నత్రజన్, కార్బన్ డయాక్సైడ్ మొదలయినవి యున్నవి. కాని ఈ సందర్భములో ముఖ్యమైనవి వై నుదహరించిన మూడువాయువులేను. వాటికి వాన గాని రంగుగాని లేకపోయినను వాటి స్వభావములను గుణములను వేరువేరుగా నుండును. గాలిలో 2000 పార్ట్స్ నత్రజనియు 200 పార్ట్స్ ఆక్సిజనియు 1 పార్ట్ కార్బన్ డయాక్సైడ్ నుండును.

ఆక్సిజన్ ధర్మములు లేక గుణములు

దీపము వెలుగునప్పుడును కొయ్యలు మండునప్పుడును ఉష్ణము కలుగజేయునది ఆక్సిజన్. దేహ మందలి కొన్ని పదార్థములతో కలిసి వేడిమి పుట్టించును. విత్తనములు మొలక లేత్తు నప్పుడు, వాటిలో సంగ్రహించి పెట్టుబడి యుండిన యాహారపదార్థములతో ఆక్సిజన్ కలిసి ఉష్ణమును కలుగజేయును. చమురుగింజలు, అనగా నువ్వులు, ఆముదములు, వేరుశనగ మొదలయినవి. మొలక లేత్తుటకు ముందుగా వాటి నూనెతో ఆక్సిజన్ సంయోగము చెందును. ఆప్పుడు వేడిమి పుట్టును. మొలక లేత్తునప్పుడు వేడిమి పుట్టునో పుట్టినో యని సంతోషించువారు, విత్తనములను మొలకగట్టినప్పుడు వాటిలో చెయ్యివేట్ల విశదముగును.

మొలచునప్పుడు: కలుగు మార్పులు.

విత్తనములు మొలచునప్పుడు వాటిలో కలిగిడి మాంసి లను తెలిసికొనగోరినయెడల, విత్తనముల నిర్మాణము ఏలగున నుండునది తెలిసికొనవలెను. విత్తనములకు హానికలుగుచుండ నుండుటకు వైపొట్టును, ప్రభుమనూలము కాఫులతోకూడి యుండిన బీజాంతురమును ఒకటి లేక రెండు బీజదళములును ప్రతివిత్తనము నందుండును. బీజాంతురమునకు కావలసిన యాహారము బీజదళములయందుండును. ఆయాహారములూ ముఖ్యమైన పదార్థము లేవనగా, పిండి (గంజిపిండి, స్టార్చ్) చమురు లేక కొవ్వు, మాంస కృత్తులు ("ఆల్బ్యూమిన్" యిచ్చును), ఖనిజ పదార్థములు, మొదలయినవి. బీజాంతురము మొలచునప్పుడు, వై యాహారపదార్థములలో కొన్ని రసాయన సంబంధమైన మార్పులు కలిగి మొక్కకు సాధ్యపరచుకొను మారును.

వై యాహారపదార్థముల ధర్మములు.

మాంసకృత్తులు, ("ఆల్బ్యూమిన్" యిచ్చును) మొక్కల కాడ వేరు మొనలు పెరుగుటకు వినియోగపడుచున్నవి. కొడి గ్రుడ్డులాని తెలపు పదార్థము సహితము ఒకవిధమైన "ఆల్బ్యూమిన్" కర్బనము, ఉదజన్, ఆక్సిజన్, నత్రజన్, గంధకము, స్ఫురములను మూలద్రవ్యములు దానిలో నుండును. "స్టార్చ్" అను పదార్థములో కొన్ని రసాయనపు మార్పులు జరిగినతరువాత కణముల వెలుపలిభాగముగా నేర్పడును. దానిలో కర్బనము, ఉదజన్, ఆక్సిజన్ మూలమే యున్నవి. చమురులో, స్టార్చ్ లో వలెనే, కర్బనము, ఉదజన్, ఆక్సిజన్ మూలమే కలవు గాని, ఆక్సిజన్ చాలతక్కువ. చమురు సిద్ధాహారముగా మారినప్పుడు వేడిమి పుట్టును. ఒక్క పాన చమురువలన ఎంతవేడిమి పుట్టునో 2-4 పానుల పిండిలోను అంతే కలుగును.

మొక్కల రసాయన సంస్కృతి

మొక్కయొక్క నేల వెలుపలికి రాగానే వృక్షీగా నేర్పడి, దాని పరిమాణము పెరువు తీసుకొని ఆధిక మగును. మొక్కలలోగల పదార్థములేవనగా, నీరు, సేంద్రీయపదార్థము, మాంసకృత్తులు (ఆల్బ్యూమిన్ యిచ్చును) పిండి (స్టార్చ్). చమురు, ఖనిజపదార్థములు మొదలయినవి.

మొక్కల బూడిద

మొక్కలను కాల్చి, అబూడిదను పరిశీలించిన యెడల, దానిలో సోడాసియము, సోడియము, ఇటికము, మగ్నీషియము, ఇనుము మొదలయిన ధాతువులును; స్ఫురము, శైలము, గంధ

పొందూరు స్వదేశీయ వృక్షములు

నేనును మరొకరినను కలిసి 2 వ తారీఖున పొందూరు వెళ్ళినాము. అప్పుడు నేతగాంధ్రు అందఱును సారీలే. వారు కేవలము ద్విజులును, బ్రాహ్మణ, వైశ్యభాతుల వారివలె కుచి గలవారును ఆయి యున్నారు. వారి వ్యావస్థనను, ధర్మచింత నిర్మలజీవనము మాకపరిమితానందము గలిగించినది. పీరు కేవలము పీడవారునుగాక భవితలును ఆయియున్నారు. మేము సుమారునలువదిగూములకు వెళ్ళి నూలునడుటకు బట్టలు నేయుట మున్నగువిషయముల పరిశీలించినాము.

రాత్రి పూ.

మనవైపురాటుముకన్న నియ్యది తేలికగ నున్నది. చక్రము చాలపెద్దది. అనగా ఒకగమనమునకు ఎక్కువయెత్తుగలది. కదురు చాల సన్ననైనది. ఈ కదురునకు చిన్నినక్రము లేనే లేదు. కదురుకందివై విమానముగా పలుపుగీతలు వేయబడి చాల సన్నగను పొట్టిగను నున్నది. చెవులు తాటినార అన్నివిధముల నియ్యదియే మంచిదని తోచుచున్నది. ఏలన, కలయునేని ప్రత్యేకపు ఖర్చు లేకయే వాటిని మార్చుకొనవచ్చును. చాల గట్టిగ నుండి కదురున కేమాత్రము పట్టుముగ్గక కదురును అతిసున్నితముగ తీరుగనిచ్చుచున్నది. ఈరాటుపుత్రాడు వడుకునూలుచే వేనబడి నన్నగను, గట్టిగను నున్నది. దీనివై నూలు తీయునప్పుడు వారు క్రింద కూర్చుండి చిన్నబల్లవై కూర్చుండురు. అయ్యది వడుకు బడిన నూలును కండెకు చుట్టుకొనుటకు చాలసదుపాయముగ నున్నది. వడుకుటకు తయారుచేయబడిన పీరును (ఇయ్యది మనయేరుకన్న రెండింతలు లావుగ నుండును) ఆరటిపట్టుదడతయందుంచి అందుండి నూలువచ్చునట్లుచేయుదురు. చిటికెననీలుగూలును తన్ని పట్టి సగరించుచుండును. ఇందు నేర్పరితనము ఏమి ఉంచబడిన పట్టును గట్టిగను తేలికగను పట్టుకొని నూలును రానిచ్చుటయందు గలదు.

ఏరులు

పీరుపయోగించు ప్రతి జడపత్రిగాను గుంటూరువైపున్న ఎర్రప్రత్తియుగాదు. ఒక్కొక్కవిత్తునకు ప్రత్తియుండును. ప్రతి కము, హరిదము, అల్లజని మొదలయిన ఉపధాతువులను కనుపడును. కాని, ధాతువులును, ఉపధాతువులును, వేరువేరుగా నుండక, పలువిధములయిన రసాయనసంయోగములు కలిగి యుండును.

అన్నయ ముఖ్యవశ్యకమా?

ఎన్నియో మూల ద్రవ్యములు బూడిదలో కనుపడుచున్నవి. కాని ఆవియన్నియు మొక్కల యభివృద్ధికి ముఖ్యముకాదు. నేలలో యుండే పదార్థముల నెన్నిటిని నేర్చి వినియోగించును కాని, అన్నయ అందువలన ముఖ్యము కానేరవు. వాటిలో స్ఫురము, సోడాసియములకు సంబంధించిన రసాయనమిశ్రద్రవ్యములు ముఖ్యములని తెలియుచున్నవి. మొక్కలెంత చిన్నవయనను, అవి పెరుగుటకు వై రెండువస్తువులుండి తీరవలయును. ఈ పదార్థములు నేలలో అతిస్వల్పముగా నుండుటచేత, అతిశీఘ్రముగా వ్యయ మగుచున్నవి. అందువలన నేలలు వంధ్యగుచున్నవి. కాన, నేలలు ఫలవంత మగుటకు సోడాసియము, స్ఫురములకు సంబంధించిన రసాయన మిశ్రద్రవ్యములను నేలలకు చేర్చవలసి యుండును.

వృక్షాహారములకు మూలాధారములు.

వీటిని నాలుగుతరగతులుగా విభజించవచ్చును. అనేకనగా 1 వాయువు, 2 వర్షము, 3 నేల, 4 ఎరువులు కడపటి మూడు వస్తువులును నేర్ల మూలమున నేలలోనుండి లభించుచున్నందున, వై మూలాధారములను రెండు తరగతులుగా, అనగా 1 వాయువు 2 నేల యని విభజింపవచ్చును.

వాయువు.

చెట్ల యశ్వాస నిర్వాసములకు కావలసిన ఆక్సిజన్ వాయువు సప్తయి చేయుటయే గాక, పిండి, చమురు మాంస కృత్తులకు కావలసిన కర్బనమును సహితము ఇచ్చుచున్నది. ఎండ సహాయముచేతను, ఆకులలోని పచ్చనిరంగు పదార్థము సహాయమువలనను, గాలిలోని కర్బనమును, పిండి, చక్కెర, చమురుపదార్థములుగా మార్చుకొనును. కాని గాలిలోని నత్రజనిని, సస్యములు ఒక్కటైనను నేరుగా వినియోగించుట లేదు.

మొక్కలకు కావలసిన కర్బనము, అల్లజని మూత్రము వాయువునుండి చెట్లకు లభించుచున్నది. మిగిలిన వన్నియు, నేల నుండి లభించవలసినదే.

విత్తున వేటువేటుగ నుండును. చేపముల్లులపట్టుతో పీరు బ్రతి విత్తునకు చుట్టున నుండు ప్రత్తిని విత్తుచుట్టును విస్తరింపజేయుదురు. పిమ్మట యాదర్శమున పీట వై నుంచి యొక్క కడ్డితో నూలునట్లుగా ప్రత్తివైట్టిగా గొలిపినటులయిన నయ్యది వేటుగ విత్తునుండి విడి వచ్చుచున్నది. అట్లు

వేటుచేయుచున్న ప్రత్తిని మఱల విడివిడిగా తీయుదురు. అప్పుడు ఆప్రత్తియందుండు నలకలుతీసివేయబడును. తరువాత నద్దానిని ఏకుగా చేయుదురు. ఇట్లుచేయుచున్నది. ఈప్రత్తి కేమాత్రము నీటినితగులనియును. మరొకవిధమున, వారిశుచిత్వము, సున్నిత స్వభావములు, వారి సుమారుమగు మాటలను, చేష్టలను, జీవనమును చాటుచున్నట్టియొక్క సున్నితమునకు తారాగ్రణములు.

నూలురాబడి

ఆకువారుమూత్రమే నూలుతీయుదురు. పంచవర్గ ప్రాయమున నే వారి ముద్దుబాల్లికలు చేత కదురు బట్టుచున్నాడు. అమగ్నర దేవగామమును వినుచున్నాడు. పెద్దవారు వారమునకు రెండు రూపాయల మొదలు నాలుగు వఱకు సంపాదించెదరు. ఈ గ్రామమునకు చుట్టుపట్ల నేబది గ్రామములనుండి ప్రతియాదివారము జరుగు సంతకు గూలు వచ్చుచుండును. ఇచ్చట సారీలు వాటిని కొని నేయుచుండురు.

వస్త్రములు.

ఈనూలుచే తయారుకాబడు వస్త్రములనే ఈప్రాంతములందు వివాహాది ఘనకార్యములందుపయోగించుచున్నారు. అది లేకుండుట గొప్పదగు తప్పుగా పరిగణింపబడుచున్నది. ఈ వస్త్రములు పాపభూయిష్టమగు విదేశవస్త్రములకన్న గట్టిగ నుండును. ఒక్కొక్క పోగును విశేషముగ వడికలిగియున్నందున ఒక్కొక్కపోగును చాల గట్టిగ నుండును. ప్రతియొక్క పోగును తంత్రవలె గట్టిగను కలుగుగను నుండుటచే భడ్లు అంటును. అందుచే నీటియందడుకబడి బాదంపబడిన మూత్రముననే వస్త్రము చల్లపుష్పమువలె నవనలాడుచుండును. అందువలనను వస్త్రము చాలదినములు ఆటివచ్చును. ఇరువది వర్షములుగా శిథిలముగాకయున్న వస్త్రమునుకూడ చూచి చాల సంతోషించుటలేదు.

నేత.

నేతయందు అనేక భేదములు గలవు. కాలి ఎక్కువయిచ్చిన కొలది మంచి నేత దొరకును. నేత మంచిదిగను తలుచుగను నున్నకొలదివస్త్రము దుస్తులపోక, త్వరలో శిథిలముగాక యుండును. అంతేకాక ఆయ్యది పట్టుకుచ్చునలె నుండును. ప్రస్తుతము నేతయందనేకవిధముల పిండి కొలది కొట్టెయనులాగున, భేదించుచుండును. పడుగుపోగులు దట్టముగను దూరమారముగను నుండును. వేకనూలు తలుచుగ దట్టముగ నుండునట్లు దెబ్బ నేయబడును. ఈ దెబ్బవేయుటయందు నేతగాని నేర్పరితనము చాలమట్టుకు కావచ్చును. కొన్నింటికి పడుగు అంచులందు దట్టమును, మధ్యను జల్లిగను నుండును. కావున ఖరీదునపోవువారు వస్త్రమును అంచులందు పరిశీలించి చాలదు. మధ్యను పరిశీలనవలయును. ఇదివఱకు పూలంచులు మున్నగునవి చాల విశేషముగ నుండెడివి. ఇప్పుడయ్యది తగ్గిపోయినది.

రంగులు.

పంచలు నీలిరంగుండుట పీరు నూలును నీలిరంగునీటి యందు తడుపుటచే సంభవించుచున్నది. పడుగునకు పీరు బియ్యపురంజి నెట్టుచున్నారు. అంచులు మున్నగునానికి వలయు రంగులైన పీరు తయారుచేయలేకున్నారు. నలుపు, ఎఱుపు అంచులన్నియు విదేశీనూలే. కావున వారు తమరంగుల తయారు చేసి తమ వదుకులు నారంగునందు తడిపి రంగునూలునే యుపయోగించువఱకు మనము అంచులు లేనివాటిని ఉపయోగించుట యావశ్యకము. వలయునేని మామడంచుగలవాటిని యుపయోగింపవచ్చును.

మగ్గములు

వీరినాటికిని నేతిమగ్గములే యుపయోగించుచున్నారు. మఱమగ్గముల నుపయోగించిన వడుకునూలుచే చేయుట కష్టమని వారియభిప్రాయమేగాని వారిపట్టికి పూర్వపుమార్గమును వీడి మఱమగ్గముల నుపయోగించినవారు కారు. వీరిమగ్గములన్నియు గజమున్నజవెడల్లులు తయారు చేయగలవే. చిన్నమగ్గము లనుమాటయేలేదు. అచ్చులుమూత్రము వివిధములనున్నవి. పల్నాడు, నందీగ్రామమున్నగు పీరులందు సారీ లేల గజమున్నర నెడల్లుల నేయుట కష్ట మనుచున్నానో తెలియరాదు.

స్వస్థిపరిణామము

ఈవృత్తి వీరికి అనాదినుండి వచ్చుచున్నది. పూర్వమీ వృత్తి విశేషముగ నుండెడిది. విదేశపు మిల్లుల మనవారు మరగినప్పటినుండియు వీరి నాదరించువారు లేకపోయిరి. ఇంతకువీరి ప్రభులయందీ నాటికిని వచ్చుచున్న సాంప్రదాయమువలన కలుగుచున్న ప్రోత్సాహము, ఖనితులయూదగణితం వీరి నింతమట్టుక కయిన తమవృత్తిమానక యందే యుండునట్లొనరించినది. ఈమధ్యను అనేకులు పొందూరు విడిచిపెట్టి నెల్లిపోయిరట. అచ్చట బ్రతుకుట దుర్లభమయి వారు వలనపోవలసినచ్చెను. అతిసున్నితమగు నీవృత్తికి మన వారొసంగిన ప్రోత్సాహ మియ్యదియే.

నూతనసంజాత స్వదేశవస్త్రధారణాభిలాష వీరికి, పూర్వగమనముచేయునని నమ్ముచున్నాడను. స్వదేశమాత వీరియభివృద్ధికి మంగళాశీర్వాదములు పలుకుగాక. గోనుగుట్ట నేకటసుబ్రహ్మణ్యం.

20 20

ప్రస్తుత రాజకీయ యుద్ధములో, కోర్టులకు పావులుకు
కూడ లేని సామకాశము ప్రజలకు ఉండబోదు. స్వేచ్ఛకలము
లోనే, కాననోల్లంఘనోద్వయము రానైయున్నది. ఎవరైన
నూ, కోర్టుకు వెళ్లవలసివచ్చినను, దెయిదుట పాల్చీని కమూధానము
చుటకు ప్రయత్నింపవలెను. లేదా, మధ్యవర్తిత్వమును ఆశ
నిసి ఒప్పించవలెను. దీనికిని ఒప్పుని కక్షీదారుడు, దివానములో
నర్త్యము లేకపోవుటచేతనే, కోర్టులో జూదమునకు గడంకు
చున్నట్లు స్పష్టపడుచున్నది. స్వీదేర్చుత్తిలో నున్న వారు, యిట్టి
మొండికేజులలో మామూలుకోర్టుకు వెళ్లి పనిచేయుట తప్పును.
కాని తక్కిన కేసులన్నియు పంచాయితీ దాదగ్గు, వారు సాధ్య
మైనంతవరకు బలవంతి వెళ్లి, జేజులను పంపుట వారి హక్కును.

మచితీపట్టణములోనుండు శైద్ధలు చేరి యిట్టి పంచాయితీకోర్టును స్థాపించదలచిరిగాని, యేలనో అది నాకుండా నున్నది. ప్రస్తుతము, నా కచేరీ చాబడియు, ఒక శైద్ధుని, పంచాయితీకోర్టు శైద్ధునినుటకు యాయబడినది. నా బైరని పంచాయితీ కోర్టువారును, వారియెదుట వాదించు పార్టీలును, స్టేడ్లును ఉపయోగించుకొనవచ్చును. నన్ను పంచాయితీ ద్వారా ఒకరినిగా కోర్టుకొన్నయెడల, ఉచితముగా పనిచేసెదను. పార్టీలు, నది యే పంచాయితీద్వారను, యొక్కచుక్కన, యాస్థలములోనే వారు కలిసికొని విచారణ చేయవచ్చును. సమాఖ్యములోనన్న ౨౦౦రు గుడివాడ తాలూకాలో న్నానెను, సులభముగ తమతగవులను పరిష్కరించుకొనుటకు, యిట్టి సానకాశములను కలుగజేయుచున్నపుడు, ప్రస్తుతమందు మామూలు కోర్టులలో నన్న వ్యాజ్యములను తక్షణము, పంచాయితీద్వారా విచారణకు యేల పంపుకొనుటకు పార్టీలు స్రమిల్నించునో ముందు గాబోవు కేజులను కూడ నివారించుకొనుటకు, తమకు నమ్మకము గలవారి కేల పంచాయితీ ఖరారునామాలు వ్రాసి యివ్వరు? ఇక్కడి పంచాయితీ సభలో న్యాయశాస్త్రముల ననుసరించియే తీర్పులు యివ్వబడును.

గ్రామపెద్దలు మామూలుకొద్దలకు పోలేరును, సాక్షులును ప్రతివాయిదాకు పోయి, తమకాలమున గృహభివృద్ధి, గ్రామములయందేయుండే ప్రజలలోని కలహములను చంపుచు గ్రామకట్టడిని వృద్ధిచేయుటకు ప్రయత్నించినయెడల, స్వరాజ్యము క్షేత్రలోనే మనకు లభించుట కెట్టిసందేహము లేదు. మనమామూలుకొద్దలలో అనుదినము జరుగుచున్న చర్యలు వ్యాయాధికారులబుద్ధికేశలత ప్రపంచజ్ఞానములు, ఆలస్యము, కూటసాక్ష్యములు, కేరీరధనస్థములు, తుదకు చిత్తుబోవలు, తమకన్న భారచూచుచు, యామాత్రపు వ్యాయము ముగ్గురు అనుభవకాలు నగు స్నేహం పంచాయితీదార్లు గానుండి, అతిప్రకారముగా కలుగజేయలేరా? ఏమ కేజులున్న గ్రామములకేవచ్చి సాక్ష్యమును తిని కొన్నయెవల నిజము బట్టిబయలగుటకు సంగతి ఏమి? మహాతిక మవ్వినపు కేజులలో, యెట్టికేసుమైన లాపాయంబులే? వైగ్రామపంచాయితీలే తీర్మానించవచ్చును.

కాబట్టి నై నిధానమును బిత్తుకొనని కత్తిదాసులు అన్యాయమునకు ఒప్పట్టుకొనుచున్నావని మనము గట్టిగా నెఱుఁగవచ్చును; అట్టివారితోఁగల పనిచేయునాకులు ఆ అన్యాయములో పాల్గొనుచున్నారని తప్పేము? మన ప్రభాసామూల్యము కష్టపడలేయున్నపుడు యిత్రాజములోనికి వారిని దింపుట్రాయ నెద్దల ననవలెనుగాని పీడక నన్నలాభ వేమి? కనుక ఆతత్వము యిప్పుడు కోర్టులోనున్న వ్యాజ్యములను పంచాయతీలకు పంపి చేయడు. కోర్టువారియెదుట సాక్ష్యము చెప్పటకు పోవడు. మొండికత్తిదాసునికి సహాయము చేయకుడు. ఈ కాలములో ప్రజలలో ప్రస్తుతావస్థా నిధానమునందు అసంతృప్తి పుట్టించి రాజద్రోహనేరముక్రింద జయింపకు పోవుటకు వేయే మన ఆంధ్రదేశములో సిద్ధపడుచున్నారు. శాస్త్రజ్ఞము నెంతమాత్రము ప్రతికొల్పకుండు; నభ్యసని నమ్మికదానినే పలుకుదు కాకాగ్రహమునకు పోవుచే నిజమైన దేశసేవయినయి అట్లు చేయబాలి. సహాయనిరాకరణయుద్ధములో పాల్గొననివారు పిరికపంపిలు, అసమర్థులు సాగ్ధకపరులనియి, దేశమంతయు వెల్లడియగుచు న్నుడి. కాబట్టి ఒకవలారా, దైవ్యమలంబించి, నడుములుకట్టుకొని నాయకులవెంట కాకాగ్రహములకుమాద పోవుటకు సిద్ధము కావలసిన యీ సమయములో కోర్టులోనున్న వ్యాజ్యములను తక్షణము, పంచాయతులగుండా పంపి చేయుటకు ప్రయత్నించుడు.

వల్లూరి సూర్యనారాయణరావు.

ఆంధ్రసారస్వత వర్ణని గ్రంథనిలయము

పట్టాభిషేకాంత్రోబరమనెల 2-వ తేదీన స్థాపించబడియె. అది యొక చిన్న ప్రభుత్వభాండాగారము. అందుఁ బ్రతిసంవత్సరమున ఎలామ్యాయక కేసీలు పరీక్షలు జరుగును. దానికి దత్తమండలము లోని హైస్కూలు విద్యార్థులుమాత్రము రావచ్చును. పరీక్షలు ముం దెన్నఁడు సరుపవడునో తెలుపబడును.

—డి. చంద్రశేఖరరావు, కాశ్యపర్తి.

వస్తువేదము.

మా గ్రామమునందు ఖిట్టి ప్రోలు సూర్యప్రకాశరావు పంతులుగారికచే పిస్తాన సంవలము గలిగినది. ది 4-10-21 లేదని గూడ నాచుపన్యసించిరి. చుట్టుపట్ల గ్రామములనుండియు మా గ్రామము నందలి శ్రీ పురుషులు, మహమ్మదీయ పంచమ సోదరులుగూడ సభకు విచ్చేసిరి. సుమారు 800 మంది మహా జనులచే సభ జనుప్రదముగా జరుపబడెను. మనదేశ ప్రస్తుత పరిపాలనకు హిందూ మహమ్మదీయ రాజుల పరిపాలనకు, గల భేదమును, దేశనాయకుల నిష్పంధము, కిలాఫత్ పంజాబు దుర్లభములు వెంటనే స్వదేశీ న్రతమును గురించియు, ముపన్యసించిరి. చైరమం దుర్లభములు విని మహమ్మదీయులు విదేశ వస్త్రముల దహన సంస్కారమున కొనంగి స్వదేశీయుల సభ యందే ధరించిరి. పంచములుగూడ తమ శక్తికిలివి విదేశవస్త్రముల అన్ని దేవున కిచ్చింది పవిత్రులైరి. చీరలు, కండువాలు, కోట్లు మొ. సుమారు 400 రు పలువగల విదేశవస్త్రములు దహనము చేయబడెను. మహమ్మదీయులు స్వదేశవస్త్రములనే తప్ప విదేశవస్త్రములు తమ మిషనులపై కుట్టవని దంహో రామాలమున గ్రామస్థులకు తెలియపరచి మాత్మినేనా పరాయణులైరి.

రామ్యసైన్య మహాసమావేశము

ప్రస్తుత మాంధ్రమండలములలో రామదండు వ్యవహారముల నిర్వహించుచున్న రామభక్తు లందఱకును భక్తితో ప్రణమిలుచున్నాను.

దందుశక్త్రులు శ్రీమద్గోరాల గోపాలకృష్ణయ్యగారిచిహ్నం
 భయచే మనకార్యభార మెక్కుమొనరి. అచిరముననే రానున్న
 కానభిక్తాశ్రమునకై ప్రళయందలి వైర్యసాహసముల పురి
 కొల్పి, అంతా రానుమనుమను దౌత్యద్రవ్యతో నహింసామాగ్గ
 మను బోధించుటకై వలయుప్రయత్నముల నవిష్కర్ముముగ కొన
 సాగింపవలయును. సాధనయోగ్యులగు కార్యకలాపమును సత్వ

రముగ నేర్పఱచుకొనవలయును. మన కర్తవ్యమును నిర్ణయించుటకు రామనైస్య మహాసమావేశము మాత్రమే తగియుండును. సభకు కావలసినయేర్పాటు లన్నియును మా 'రామనగరము'ననే సమహర్షసంసిద్ధివలె రామభక్తుల సంహతిను ఇందుమూలమున నాహ్వానించుచున్నాను. సభాసంఘస్థులు లన్నియు చర్చించి తమ తమ యభిప్రాయములను నాపేర వ్రాయుదురని వేడుచున్నాను.

రామనగరు, చీరాల అబ్బూరి రామకృష్ణరావు

అనాధశరణాలయము

ప్రస్తుత పరిస్థితులనుబట్టి చూడ స్త్రీలకు నొక ప్రత్యేక ఆశ్రమమును ఏర్పాటుచేసి, వారికి తగు విద్యాభ్యాసము మొనంగుటకుపాటు యున్నది. పురుషులలోపాటు స్త్రీలును పాటుపడ పనిచేసినగాని దేశము అభివృద్ధికి రాజాలదు. పురుషులలో పడ పురు సంస్కారబాధ్యతలనుబట్టి దేశాభివృద్ధికై పనిచేయుచున్నార. స్త్రీలలో అనాథలగువారు బ్రహ్మచర్యమునుచేయుండి తీవలయునని మనయాచారమువిధించుచున్నది. అందువలన విధాన కముగ అనాథలగు స్త్రీలు ఎల్లరును బ్రహ్మచర్యముచేయుండియ దేశాభివృద్ధికి పనిచేయజాలరు. దుట విచారకము. వారికి తగు విద్యాభ్యాసము మొనంగునెవల వారును తగుతీరిని దేశాభివృద్ధి కై పాటుపడి పనిచేయగలరు.

పూనాపట్టణమున కార్వేగారి శరణాలయమువంటి శరణాలయములు అనేకములు ప్రస్తుతకాలమున దేశమంతటను, ఎవనములు. ఆంధ్రదేశమునకంతకు కందుకూరి పీఠశాలింగము పుత్రులు గారి అనాధశరణాలయము మాత్రము గలదు. అదియున పునర్నివాహము నకు సంబంధించినదై యుండుటవలన వివాహముకోరిన స్త్రీలు అందుచేరి విద్య నధ్యసించుటకు వెనుదీయుచున్నారు. అందువలన నీశరణాలయము స్త్రీవిద్యాభివృద్ధులకు పకరింపక వివాహములకుమాత్రము పయోగించుచున్నది. అట్లుగాక కేవలము విద్యాభ్యాసమునకు మాత్రము పయోగించునట్టి శరణాలయము మిక్కిలి యుపయుక్తము అందు విద్యతోపాటు స్త్రీల స్వతంత్రజీవనమునకు ఆధారముగ ఇతరవృత్తివిద్యలను నేర్పించవచ్చును. ఉపాధ్యాయులు, మరియు బోధకురాండ్రు, సాంఘిక, రాజకీయ ప్రచారకులుగాను స్త్రీలు తయారుకావలెను. నూలుపడుపుట, బట్టలు నేయుట, అద్దకమువలె, కట్టుపని, మొదలగు వృత్తివిద్యల నేర్పవచ్చును. దేశాభిమానులు, సంపన్నులును నగువారు శరణాలయస్థాపనకు తమ ప్రయత్న మొనర్చుదురుగాక యిది కోరుచున్నాను.

దేశాభిమాని.

దేశాభిమాని.

శ్రీ శ్రీ సరస్వతి !

ಬೊಂ ಬಾಯ್ ಮ್ಹೆ ದ್ವಿ ಪಿಚ್ಚು ರ್.

స్వదేశి సరళులు ! !

సం. 40, 41, 42, రత్నబజారులో, జ్వరి పాన, మదాసు.

చీరలు, రవివలు, రద్దులు, కంబళ్లు, రత్న కంబళ్లు, పసుపులు, తలగడలు, పట్టు, నూలు, ఉన్ని మొదలగు వాటిలో నాటు రకములు, కోటు, పావళ్లు, చిత్రాడలు, నారపళ్లు, మొదలగు వస్తు రకములు, వైద వేసుకొను నవి మాకర్డు అనేక అంగవస్త్రములు, గోవతులు మొద విధవిధ వింకయైన లగున) అనేకమాదరీలలో మా వర్డు విధవిధ వింకయైన మొదలగు వి పలువిధమాదరీలలో మా వర్డు వాటియొక్క వివరములు తెలుపుటకు నివటించు చాలరు. సిద్ధముగా ప్రావీణ్యము నున్నది.

సకల జనుల సౌకర్యము, వారియొక్క లాభమును యోచించి ఈ నూతన ప్రాంచీన తెలుచియున్నాము.

తెంగళూరు, కంచి, కాశీ, మధుర, నేలం, మలబారు, అనూచాబాదు, బొంబాయి, కలకత్తా, పునా, కరాచి మొదలగు స్థలములనుండియూ, మరియు హిందూశకమునందుండు ఇంకను మరికొన్ని ఇతరస్థలములనుండియు వారి వారి అంత నుకరి లిగినట్లు ప్రయోగించుచున్న పెండ్లిమొదలైన ప్రయోజనములలోనున్న ప్రయోగించిన తెగిన పరిగె పట్టు చూలు జన్మి: ర్శములను రిపింపి, స్థాన చేసియున్నాము. ధరన్న సరసముగా వుండును.

వెద్య ల కు

శ్రీ వలసిన

శ్రీ రాణా దినుసులు

మా వద్ద దొరుకును.

డాక్టరు టి. లక్ష్మీనతి బి. ఏ, యం. బి. సి. యం.

మహాజింగ్ దొంగలు :

ఆంధ్ర ఆయుర్వేదఘోరసీ, లిమిటెడ్

19, హాకిన్స్ రోడ్డు, మదరాస్.

హిందూ మతము

మో. క. గాంధీ

(యంగు ఇండియా.)

మదరాసు పర్యటనమునందు ఆస్పత్రిశ్రమ గూర్చి యుపన్యసించుచు నేను సనాతన హిందువుడనని మునుపటికన్న దృఢముగ బలికితిని. అయినను హిందూమత మన్నపేరున అనేక యసభ్యులు పనులు జరుగుచుండును. వానియందు నాకు విశ్వాసము లేదు. నేను వాస్తవముగ సనాతన హిందూవుడను గానున్న నన్నట్లు బలపఱచుకొని కోరుకొనను. గొప్పమతమును ఆధారము చేసికొని శ్రాత్రివారుల నవలంబించునలెనను యాస నాకు లేదు.

కాబట్టి సనాతన హిందూమతమున పదమునకు నేనుకొనిన భావమును తెలుపుట యావశ్యకము.

సనాతన హిందువుడనని నేనేల యనుకొనుచుంటిని?

౧. వేదములు, ఉపనిషత్తులు, పురాణములు, మున్నగు హిందూ మతగ్రంథములందును, ఆవతారములందును, పునర్జన్మలందును నాకు విశ్వాసము లేదు.

౨. వైదిక స్వభావముగల స్వచ్ఛమగు వర్ణాశ్రమ భర్తృమునందే విశ్వాసము గలదు గాని ప్రస్తుత వ్యావహారికాచారములందు మాత్రము విశ్వాసము గలదు.

౩. ప్రస్తుత వ్యావహారిక స్వభావమునగాక భర్తృబుద్ధితో గోసంతక్షణమునందు విశ్వసించును.

విగ్రహారాధనయందు నాకవిశ్వాసము లేదు.

వేదముల్గుమున్నగు మతగ్రంథములను దేవాంశసంభూతములని కావలెననియే వ్రాయలేదు. వేదములుమాత్రమే దేవాంశసంభూతములని నేను విశ్వసించును. వేదములెంత యుత్కృష్టములై యివి, కొరాసు, జెండులవెట్లుగూడ యంత యుత్కృష్టములు. హిందూగ్రంథములందు విశ్వాసమున్నదని చెప్పినంత మాత్రమున వాని యందలి ప్రతిపదమును ప్రతివాక్యమును ఉత్కృష్టమని నేనంగీకరించునట్లు తలంపజనదు. అది యును గాక యీగ్రంథములందు నాకు సంపూర్ణపాండిత్యమును లేదు. వేదములందును బనికొని యుపదేశములను నేను అంగీకరించును. ప్రస్తుత శంకరాచార్యులు, పండితులు హిందూమత గ్రంథములయందలి యుపదేశములను చక్కగ బోధించుచున్నారని నేను తలంపను. అహింస, సత్యము, బ్రహ్మచర్యమును ఆనుష్ఠింపని వారు, శాస్త్రములందు పాండిత్యము గలవారని నేను నమ్మును. గురువు లుండిన మంచిదే. కాని యాదర్శ ప్రాయులగు గురువులు కానింపని యీకాలమున వారు లేకుండనే జరుపుకొనవలయును. ఇట్లుండినను, తన మతధర్మములు తనకు తెలియలేదని వెఱగొంద నవసరము లేదు. ప్రతిగొప్ప మతమువలెనే, హిందూమతములోని సూత్రములు సహితము సులభగ్రాహ్యములు. మార్పుజెందుటకు వీలులేనివి ప్రతిహిందువును ఏకత్వమునందును, పునర్జన్మయందును, పుణ్యమునందును నమ్మకము గలిగియుండును. కాని యితర మతములకును హిందూ మతమునకును భేదము గోసంతక్షణము నందే ముఖ్యముగ గలదు.

మానవ స్వభావమునందే వర్ణాశ్రమభర్తృ మిమిడియున్నది. ఒకమనుష్యుడు తనయిష్టము ననుసరించి తన వర్ణమును, మార్పుకొనజాలడు. తనవర్ణము ప్రకారము తానుండవచ్చు, వంశపారంపర్య సిద్ధాంతమును తూట్టికరించిన ట్లుగును. అనేక తెగలుగ యేర్పడి యీసిద్ధాంతమునందు గల యుత్కృష్టత చెడినది. నాలుగు తెగలును చాలును.

పుట్టుకవలన గలిగిన యాధికృత పంక్తిభోజనములవలన గాని అంతర్వివాహములవలనగాని నశించునని నేను ఎంచును. నాలుగు భేదములను వివిధవృత్తులను సూచించు నేగాని సాంఘిక జీవనమున కభ్యంతరముల సూచించవు. తా నధికుడనియు మరియొకరు తనకన్న తక్కువయనియు తలంచుటవలన హిందూమతమును దూషించుట యగును. భగవత్స్మృతియం దెల్లయు నమానులే. బ్రాహ్మణుడు తన పాండిత్యమును, క్షత్రియుడు తన సంరక్షణకాశక్తిని, వైశ్యుడు తన వాణిజ్యమేధానిని, శూద్రుడు తన దేహకష్టమును వినియోగించి తోడ్పడుచుండును. ఇట్లుటచే బ్రాహ్మణుడు దేహకష్టము చేయగూడదనిగాని, తన్ను సంరక్షించుకొని ఇతరులను సంరక్షించుటయు తగినదనిగాని యర్థము గాదు. పుట్టుకవలనను, వంశపారంపర్యము వలనను బ్రాహ్మణుడు తనపాండిత్యము నితరుల ప్రయోజకత్వమునకై యుపయోగించదగును. శూద్రుడు స్వతంత్రులై యేకార్యమును జేయగూడదనియు లేదు. కాని శూద్రుడు తాను కష్టపడియు పయోగపడవలెను. ఒకరిని జూచి కేనుకవహింప నవసరముండదు.

పాంశీత్యమున్నదను గర్వముచే తనయాధికృతను బ్రాహ్మణుడు ప్రదర్శింపజూచుకొనిన ఆతడు పనికి మాలిన వాడగును. తన ప్రత్యేకకృత్తి త్వమును జూచుకొని యహంకారము గలవా రెల్లవరును ఇట్టిస్థితియే బట్టును. కర్మాశ్రమము ఆత్మవిగ్రహమును గలిగించి శక్తియుత్సాహముల నిలువయుంచును.

పంక్తి భోజనములు, అంతర్వివాహములు వర్ణాశ్రమ భర్తృముల కభ్యంతరములుగ నుండవచ్చును, హిందూమతము వానిని గుర్తించు గ నిష్కేధించు చున్నది. హిందూమతమునందు ఆత్మవిగ్రహము సరియగు పరిమితి చేరినది. స్థూలశరీరమును విదర్శించి సూక్ష్మశరీరమునకు స్వాతంత్ర్యము నొసగుటకు హిందూ మతము చక్కని యవకాశముల నొసగినది. హిందువులు తమ కుమారులతో కలిసి కూర్చుండవలసిన బాధ్యత లేదు. వెండికూతును ఒకసంఘమునండి వరించుటయందు గల యాత్మవిగ్రహము ప్రశంసాత్మకము. గృహస్థాశ్రమము ముక్తికవనమని హిందూమతము భావించుటలేదు. పుట్టుకవలెనే వివాహముగూడ యుపధకము. పునర్జన్మములు లేనప్పడే విముక్తి గలుగును. ఆత్మస్వారాజ్యము సులభశ్రమముగ సంపాద్య మగుటకు అంతర్వివాహముల, పంక్తిభోజనములయొడగల నిషేధములు ఆవశ్యకములు. ఈయాత్మవిగ్రహము వర్ణమునకు బుజువుగాదు. తనపాండిత్యము నుపయోగించి తోడి సోదరుల పవిత్రోపదేశవలసిన తనబాధ్యతను విడనాడ నంతకాలము శూద్రులతో కలిసి భోజనముచేసినను బ్రాహ్మణునికి గలుగు కళంక మెట్టిదియలేదు. అంతర్వివాహములయొడ పంక్తిభోజనములయొడ గల నిషేధములవలన యాధికృత కవనము లేదను వైవాక్యములు స్పష్టపడెనని తలచెదను.

తాను ఇతరుల కన్న యధికుడను భావముతో పంక్తిభోజనము చేయుట కొడబడదట్టి యతడు తన భర్తృమును తూలనాడుచున్నాడు.

హిందూమతము నేడు పంక్తిభోజనములవై నాధారపడి యుండుట మిక్కిలిదూర్భరమైనదని, ఒకమహమ్మదీయునిగృహమున నేను కొట్టెముకక్కును స్వీకరించినందుల కొక యాచారవంతుడగు హిందువు దిగ్భ్రుచుడెదను. ఆ ముగ్ధునిమిత్రుడు నాకొక గిన్నెనందించి తానిలోకి పాలుపోయిచుండగా ఆహిందువు చాల పరితాపపడుచుండెను. మహమ్మదీయుని చేతులో నుండి కొట్టెను నేను స్వయముగ గ్రహించుచుండగా ఆతనిదుఃఖమునకు మేరలేక యుండెను. భోజనముల విషయమైన నిబంధనలే ప్రధానముగ పనికింపజుడువో, మతమునకు హాని కలుగునయ్యును వచ్చినదని చెప్పక తప్పదు. మద్యపానము, అమితాహారము, మాంసాహారములేమి యాత్మసంస్కారమునకు సాహాయ్యములేగాని అవియే మన పరమాధ్యక్షుని నుండగూడదు. మాంసమును వివర్జించి ద్రోహముల నొనరించు ఆచారపరాయణుల కన్న భగవద్భక్తి గలిగి బుజువు ప్రవర్తించుచు మాంసమును తినువారే పవిత్రవంతులు.

హిందూమతమునందు ప్రాధాన్యసిద్ధాంతము గోసంతక్షణము. మానవప్రవృత్తియందు గోసంతక్షణ మొక యద్భుతమగుస్వయని నాతలంపు. గోవునుబామున మానవుడు సకలపాణులను ఆదర్శభావముతో పాడగలడు. అవునో యేల ప్రాప్తభావము తో జూచుచుండికో నాకు బోధపడినది. భారతదేశమునందు గోవు ఉత్తమోత్తమ సహభర్తృ నాని యై యున్నది. సకలకోరికలను దీర్చుచుండెను. క్షీరము నొసగుటయేగాక కర్మసాయమును సుసాధ్యము చేసినది. గోవు కరుణాశ్రయము కలిగించును. గోవునుజూచిన దాని ముఖము మామలయందు జాలినిపును. ప్రాణుల కన్నిటికిని మాటలాడుటకు నోరులేనందువలన అది యుత్కృష్టముగ నొప్పుచున్నది. హిందూమతము గోసంతక్షణమును ప్రపంచమునకు నివేదించినది. గోవును సంరక్షించు హిందువులు మనునంత కాలము ప్రపంచమునందు హిందూమతము నిలుచును.

గోవుకొఱకు ప్రాణము నర్పించుటయే దానిని సంరక్షించుటకు సరియైన మార్గము. తపస్సు, ఆత్మసంస్కారము స్వాస్థ్యాధ్యాయములే గోవును సంరక్షించుట హిందూభర్తృమై యున్నది. ప్రేమవలన ముసల్మానులను చేరజేవలసియుండ నేటిగోసంతక్షణసమన్వయంతోటి వైరముతో ముగియుచున్నది. ఆవులను ఆవుమాడలను మనమెంత క్రూరముగ చూచుచుండినదియు తెలుపుచు నొక పొత్తమును ఒకమహమ్మదీయుడు పంపియుండెను. పాలకొఱకు మనము ఆవులనుండి మాడల నేరుక్రియ నడియు నెత్తురు దీయునదియు మనకు తెలిసిన విషయములే. వానికే నోర్పండినవో మనభూతకార్యములవిప్రపంచమునకు వెల్లడించును. మనపశువుల నిట్లుగ్రాహముగ జూచుటచే మనము భగవంతుని హిందూమతమును చూచుచుంటిమి. భారతదేశపశువులున్నం

త దుర్భరమైనదని మైసూరులో ప్రపంచములో మరి యెచ్చటి పశువులునులేనని నాయభిప్రాయము. ఇందుకు ఇంగ్లీషువారు బాధ్యులుగాను. వేదజీకము నొకవాదముగ నుపయోగించుట యనుచితము. ప్రాచీనమగు నిర్ణయమే మన పశువుల దుస్థితికొకరణము. మన యనాధజంతుశరణాలయములు మన పశువైపర్యంతి తారాణమే గాని అవి నరిగి తమ పనుల నిర్వర్తించుటలేదు. అవి ప్రయోజకముగ సంస్థలుగ నుండక, వికలాంగములైన పశువులకు నిలయములై యున్నవి.

తీలకములు, మంద్రములు, యాత్రలు, వర్ణనిబంధనలు, మన మతమునకు ఆధారములు గావు. గోసంతక్షణమే మనకు ప్రధానము.

సనాతన హిందువుడని నేనేల తలంచుచుందునో, యిప్పటికి నడువరులకు బోధపడియుండును. గోభక్తియందు నేనేనరికిని వెనుపడను. కిలాఫతుసమన్వయ భాగ్యవిషయముగ జేసికొంటిని. ఏల? కిలాఫతు సంక్షేపమే గోసంతక్షణమునకు మార్గమగును. నాసేవగమనించి గోవును సంరక్షించుమని నేను మహమ్మదీయుమిత్రులను గోరుటలేదు. భర్తృబుద్ధిమని నేను తలంచు కార్యము భగవంతునికిని తృప్తికరముగ నున్నయెడల, భగవంతుడు ముగ్ధులనులహదయములందు మార్పు గలిగించి వారి హిందూ సోదరులయెడ జాలిగలిగి వారికి ప్రాణసమానమైన బంధువును ప్రాణము నిలుపులాగున చేయవలెనని నే ననుదినమును ప్రార్థించుచుండును.

నా భర్తృపత్నియందు నాకుగల భావమే హిందూమతమునందుగూడ గలదనుటకన్న యధికముగ నింక వర్ణింపజాలను. ప్రపంచములోని యేయితర శ్రీల కవరికిని నావిడ అంతటి పలుకుబడిలేదు. ఆమెయందు లోపములు లేకపోలేదు. నాకు గాన్నియ లోపములకన్న యింకను అధికముగ నే ఆమెయందుండు నేమో. అయినను భార్యవైమనట్టి, విచ్చిన్నము గానట్టి మైత్రి గలదు. ఆలాగుననే హిందూమతమునం దెన్ని లోపము లున్నను నేనా మతమును ఆరాధింతును. గీతలను తులనదాసు రామా యణమును నన్ను సమ్మోహింప జేయును. హిందూమతగ్రంథములలో నీరెండే నాకు బాగుగ తెలియునని దెప్పువచ్చును. అవసానకాలము కుమారించినదని నేను తలచిన పప్పుడు, భగవద్గీతలే నన్ను కాంతింపజేసినవి. హిందూదేవాలయములందు నేడు జరుగుచున్న పాపకార్యములు నాకు తెలియకపోలేదు. కాని లోపములెట్లుండినను వానిని వేయింతును. నేను సంస్కర్తము. కాని సంస్కారప్రియత్వమువలన, మతమునందలి ప్రధానసూత్రములను నేనునిరాకరించును. విగ్రహారాధనమునందు నాకవిశ్వాసములేదని వైశ్రవాసియుంటిని. విగ్రహము నాయందు భక్తిని పురిగొల్పును. కానివిగ్రహారాధనమానవప్రవృత్తియని నేనుతలంతును. మనము బ్రాహ్మణిజ్ఞానులను పాటించుచుంటిమి. ఆలయమునందే (చర్చి) ఏలకాంతమును వహింపవలయును? ఇతరస్థలములందేల వహింపగూడదు? ఆరాధనకు విగ్రహములు తోడ్పడును. విగ్రహము భగవంతుడని నిహించువును తలంపము. విగ్రహారాధన పాపమని నేను తలంపను.

హిందూమత మెల్ల సాంప్రదాయములను తనయం నిముడ్చు కొని యున్నది. దీని వైవాక్యము వలన విడివిడియైనది - ప్రపంచ ప్రకృతి నెల్ల చ ప్రాణిండుటకును హిందూమతమునందవకాశముగలదు. హిందూమతమునకు వ్యావకనువనములేదు. తనవిశ్వాసమునబట్టి ప్రతిమానవుడును భగవంతుని యారాధించు కొనవచ్చునని హిందూమతము బోధించుచున్నది. అందువలననే యితరమతములతో సంఘర్షణ లేక కాంతముగ నిలిచియున్నది.

హిందూమతమును గూర్చి వాదాశ్రమము లెట్లుండ, అన్నభివ్యక్తమాత్రము నాకు నచ్చినదిగాదు. మతమున కన్నభివ్యక్త వాపు గలిగించినది. అనేకతాద్రుములనుండియాయభ్యుదయించినవాస్తవమేగాని యిట్టిమర్యాదములెంతను అనే ములు గలవు. శ్రీలను పశువువృత్తికి నయర్పించుట హిందూమతాచారమని తలంచుట నా కవమానకరముగనున్నది. అయిననేమి? భారత దేశమునందనేక ప్రదేశములలో, నీదురాచార సుభ్యోగము నందున్నది. కాశీకి మేకలను పొట్టిగలను బలియిచ్చుట మరెయోషణమని నాయభిప్రాయము. మతమున నేమతో సంకల్పముల క్రీత విమలబిరిగి యుండవచ్చును. కాని యిదిమతముగాదు. ముఖ్యముగ హిందూమతముగాదు. అట్లే, గోసంతక్షణము ప్రధాన్యమైనప్పడుగూడ గోమాంసభక్షకులకు సంఘమునందు ప్రవేశము లేకుండెను. సాంఘికవిహింసాము ఇట్టితరగృహులకే గాక వారి సంతతివారికిగూడ యన్వయించుచుండెను.

ఈ యభిప్రాయము విమోచక సంస్కృతములతో ప్రారంభింపబడి యుండవచ్చును. కాని నేడుమాత్ర మాయభ్యుదయము

అసహాయోద్యమము.

మహాత్ముని యువన్యాసము.

9 వ తేదీ రాత్రి నాందాల్లో పాఠశాలలో ఎల్లిన స్వయం సేవకాండ్రాగలగడ్డ సభ జరిగినది. తెమ్మవేల మంది సభకు వచ్చిరి. కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహకసంఘమువారి టీవీవల నామోదించిన కరాచీ ఫిలాసఫరుంఘమువారి తీర్మానమును మహాత్ముడు పాఠించెను. ప్రభుత్వ న్యాయస్థానముల యందు వాదించుట సముచితము గాని దేశమునందున్న ప్రతిన్యాయవాదికిని సర్వత్రావ్యవహరము, ప్రభుత్వ సాక్షాత్కారములను చదువుట అనుచితమని ప్రతినిర్వాహక సభ్యులకును ఖద్దరుతప్ప మరయేబట్టల వైపుననుట పాపకృత్యమని నాందాల్లోని ప్రతిస్త్రీకిని ప్రతిపురుషునకును వచ్చుకొట్టకును తగిన శక్తి నాకు లేదని నేను విన్నవించును గాని స్వదేశీవ్రతము నెల్లవారు పూర్తిగా నవలంబించిన గాని ఆజ్ఞాతరస్కరణము నివ్వలంబింప దగు నని నేను మానిషాలను అని మహాత్ముడు నడిచెను. మహాత్ముడు పాఠించిన తీర్మానమును సభ్యు లామోదించిరి. విజేబట్టలను విస్తారముగా తగులజేట్టిరి.

పూనాసభలో కరాచీ తీర్మానము నామోదించుట

తెమ్మవారి ఆధ్యక్షత క్రింద శివాజీ మందిరావణమున మహాసభ జరిగినది. ప్రభుత్వోద్యోగులందరూ సివిలయూద్యోగులను వైఖోద్యోగులనుగూడ సద్యోగములను వదలివేయ నలెనను తీర్మానమును భోపల్కురుగా రుపపాదించిరి. దానిని గంగాధరరావు దేశపాంచాగ్గా రుపపాదించిరి. హిందూమహమ్మదీయమైత్రీ అత్యవసరమని ముంబీగారు నడిచిరి. ఆలీసోదరుల వై కేసుచేయుటవలన విక్టోరియా రాజీగారి ప్రకటనము చిత్తు కాగిరమైపోయింది. బ్రిటిషు సంబంధము వైవిక మను సిద్ధాంతము కల్గియున్నది అని మోటిమలుగారు నడిచిరి. తీర్మాన మామోదించబడినది. బాదాసాహెబులు పరంజపిగారిని శిక్షించినందుల కాయన నభినందించిరి.

కలకత్తాలో విదేశీ బట్టలు

ఈ సంవత్సరము కాలీపుర సందర్శమున విదేశీదానుల ఆద్యక్షము హెచ్చినది. భారతీయు లందుతావున నున్న దుకాణములలో స్వదేశీ విదేశీ అను వివక్షతలేకుండ బట్టల నమృతము నకు చూపిరి. మల్లగుడ్డలు గంగుగుడ్డలు మున్నగు విదేశీబట్టలు విస్తారముగా అమ్మకమైనవని తెలియుచున్నది. చీరలుదోహతులు మాండ్లెరుగి ఒకటిగా నున్నను స్వదేశీ ఖద్దరుని మిల్లునిగూడ హెచ్చుగా అమ్మబడెను. గాని వానినూలు విదేశీనూలు మిల్లు బట్టలకు వివక్షతముగా పెరిగినది. ఖద్దరు కావలెనని కొందఱుడికి గాని ఖద్దరు విస్తారముగా రాతదని తెలియుచున్నది కలకత్తావారు కరాచీ తీర్మానము నామోదించుట.

రాష్ట్రీయఫిలాసఫు సమాశేషమునందు కరాచీ ఫిలాసఫు సంఘ తీర్మాన మామోదించబడినది. సాత్వికనిరోధమునకు కాంగ్రెసు స్థాయిసంఘమువారు మాడ్గము నేర్పరచినందులకు వారిని ప్రశంసించిరి. ఉలేమాల ఫహావాను దొరతనమువారు అంతచేయుట అక్రమమని తీర్మానించిరి.

కలమున నేలుటయూ కత్తితో నేలుటయూ?

బానగోల్లో లాగెన్న ప్రభువు కలావిగ్రహము చెంత "విగారు ఖడ్గ ప్రహారమును కోరెదరా తేనిపాలనమును కోరెదరా?" అను నక్షరములు గల ఫలక మతికింపబడెను. గాననా కలా విగ్రహము నునుండి తీసివేయుటకు 9 వ తేదీని జరిగిన పురపాలక సంఘసభలో తీర్మానింపబడెను. ఇకముందా కలావిగ్రహము నేమిచేయదగునని ఆలోచించుట కొక యువ సంఘము నేర్పరచిరి.

అనుచితముగను, నీచముగను నున్నది. నావాదము సాక్షువుగ నుండవచ్చును, లేక బోకవచ్చును. కాని అస్పృశ్యత హేతువాదమునకు, కరుణారసమునకు, ప్రేమకును కడుదూరముగ నున్నది. గోపూత నపేక్షించు మతము మానవ బహిష్కారము నపేక్షించునది చెప్పట యగత్యముగ నుండకమానదు. నన్ను చిత్తి చెందాడినను నుయ్యేగాని నిన్ను బాధివారలను మృతము నేను విడనాడన. ఈయస్పృశ్యతాకళంక మున్నంత కాలము హిందూవులు క్షాత్ర్యశ్రేయ పొంద నవచ్చులు. ఒక నేత్ర అర్హత సంపాదించుకొనినను, పొంది కాపాడుకొన నవచ్చులు (సాణమునకన్న సుతమును నెక్కుడు ప్రేమతో నారాధింతును. ఈ లోపము రుద్దకవైవది. సమాన ప్రతిపత్తి గలిగి యుండు స్వత్యమును, మనలో వైదవహాయిగనున్నవారి కెల్లరకును నిరాకరించి మనము భగవంతుని నిరాకరింప కుండుముగాక!

జమిందారీ కేసు

ఈకేసు మరల 17 వ తేదీకి వాయిదా వేయబడెను.

పంజాబు మహమ్మదీయ ప్రతినిధులు

ఇటీవల పంజాబునందు రాజప్రతినిధిని దర్శించిన మహమ్మదీయులు భారత మహమ్మదీయ ప్రతినిధులుకారని సిమ్లాలో 8 వ తేదీ సాయంకాలమున జరిగిన సభయందు తీర్మానింపబడెను.

ధార్వారు కేసులో తీర్పు

8 వ తేదీని జడ్జీ తీర్పుచెప్పెను. కర్మ వీరణ పత్రికా సంపాదకుడు దివాకరు, ప్రిద్దరు హనుమంతరావు దేశాయి, గోపాలరావు దేశపాంచాగ్, మదరు, కటకరుగాల్లు మున్నగు వారికి 23 వందలకిని ఒకటిమొదలు మూడేండ్లవరకును కఠినశిక్ష నిధింపబడెను. కొందరికి ఒకసంవత్సరము కొందరికి రెండేండ్లు కొందరికి మూడేండ్లును శిక్ష వేయబడెను. ఈకేసుతయను కల్పితమని ముద్దాయిలు చెప్పిరే గాని దానిని రుజువుపరచ జాలకపోయిరి. ఫిర్యాదులకు సాక్షులను కలక్టరును సూపర్వైంటును యీ విషయమునుగూర్చి ముద్దాయి లొక్కప్రశ్నవైన నడుగులేదు. గాయములు తగిలినవారిని యుద్యోగులు నిర్దాక్షిణ్యముగా వదలిరను విషయము గూడ రూఢి కాదు. పోలీసు యుద్యోగులు చాల నిదానముగా పనిచేసిరి. బ్రాహ్మణులకును లింగాయతులకును కక్షలుగా నుండుటచేత నేను లింగాయతులసాక్షులునుగూర్చి చాలశ్రద్ధ వహించితిని. కొంతమంది బ్రాహ్మణులనుగూడ వదలివేసెనని జడ్జీవ్రాసెను. శిక్షింపబడినవారిని యరవాడ నెంటులుజయిలుకు తీసుకొనివెళ్లిరి. ఆరైలుబండిని ఘోర్మర్మిలెవెలు క్రాసింగుదగ్గర నాని శిక్షితుల నటునుండి కావలికింద జయిలుకు తీసుకొని వెళ్లిరి.

మహాత్మునికి విందు చేయదలచినందులకు

చాప్లేనును బదిలీ చేయుట

యావద్ధ్యారత కాంగ్రెసు స్థాయిసంఘ సమాశేషము లక్నోలో జరుగునని ప్రకటింపబడగా మహాత్ముగాంధీగారును యితర సభ్యులను సభకు వచ్చుచో తమయింటికి విందునకు రావలెనని రికరెండునాచెన్ను బెన్నెటుగారు ఆహ్వానమంపిరి. (ఆసభ లక్నోలో జరుగలేదు. ఆ విందనలే జరుగలేదు.) పిమ్మట యిండ్లబాడుగలను హెచ్చించుటనుగూర్చి తెన్నట్టుగాను ప్రార్థనా సమయమున నుపన్యసించిరి. ఇందులకుగాను బెన్నెటుగారిని బదిలీచేసిరి. అందునుగూర్చి 10 వ తేదీ సాయంకాలము సభ జరిగినది. దొరతనమువారి అజ్ఞానసారము రాజకీయ కారణములవలన బెన్నెటుగారిని బదిలీచేసిరిని లార్డు బిషపుగారు రెండు వుత్తరములను వ్రాసిరి. అట్లు బదిలీచేయుట అనుచితము. ఈసందర్భమున ప్రజాప్రతినిధులు తెలుపుసంగతులను బిషపుసంగతులను బిషపుగారు వివరలె నను తీర్మానములు చేయబడెను.

గుంటూరుమంలల కాంగ్రెసుసంఘసమావేశము

ఈనెల 13 వ తేదీని మండలసభ జరుగును. ఆసభలో కరాచీ ఫిలాసఫు తీర్మానముగూడ నామోదించబడునని గుంటూరునుండి తంతివార్త వచ్చినది.

శ్రీమతిలక్ష్మీబాయమ్మగారి పర్యటనము

శ్రీమతి లక్ష్మీబాయమ్మగారు మున్నగువారు తిలకునిధికి చోడవరములో 250లు సంపాదించి మాడుగులకు వెళ్లిరి. మాడుగులలో 4 వ తేదీ సాయంకాలము గొప్పసభ జరిగినది. 5000 మంది వచ్చిరి. మహాలక్ష్మమ్మగారు మున్నగువారు రుపన్యసించిరి. శంకరాచార్యులవారైవై కేసుచేయబడెను. ప్రహారచరిత్రము నుదహరించినందులకు గ్రంథలగూడెం కుమారరాజుగారిని చెరసాల కంపిరి. ఇదిహిందూమత తిరస్కరణముగాననభ్యుత్పన్నమో సంబంధముగలవారినిందరిని పురోహితులు బహిష్కరింపవలెను అనిభాష్యరరావుగారుచెప్పిరి. మహమ్మదీయ బాలుడును 8 ఏండ్లహిందూ బాలుడును తమవంటిన్ను విడేబట్టలన్ను టీనిఅగ్నిలోపడవేసిరి హిందూబాలుడుచెవులన్ను తమ్మెట్లను తిలకునిధి కిచ్చెను. నన్ను పట్టుకొందుననివదలిగానున్నది. అదినిజపైనవో పనివాడగు నాకుమారుని మాడుగులవారి వశరచెదను. చంద్రగుప్తుని చాణక్యునికి వశపరచిరీతినిఅధ్యక్షుడగు ధర్మారావుగారికినాపుత్రునివశపరచెదను. అసహాయోద్యమమునందు ముందంజవేసినందులకు మాడులవారినిభింకించెదను. అనిలక్ష్మీబాయమ్మగారు నడిచిరి. భూపతిగారి శ్రీలుఅంతిపురమున ప్రాచీనత్వయధర్మారావుగుణ్యముగా శరలాభమును కత్తిసాముచేసిమాపిరి. 5వ తేదీని తిలకునిధికి 400వసూలయ్యెను. వ్యభిచారవృత్తిని మానివేసెదమని వేశ్యలువాగానముచేసి తిలకునిధికి (సావరను) పెద్దకాసులనిచ్చిరి. మాడుగుల

లో రామదండు ఏర్పటుపబడెను. అధ్యక్షుడు ధర్మారావుగారు ప్రచారకుల నభినందించిరి. మరల వారు అనకాపల్లికి వెళ్లిరి. అచట మసీదులో మహమ్మదీయసభ జరిగినది. ఆ సభయందు మాతాజీగారు మున్నగు వారందరు నుపన్యసించిరి. గోరక్షణమొనరించెదమని మహమ్మదీయులు వాదనము చేసిరి. హిందూ మహమ్మదీయ మైత్రీని నిలిపెదమని తెలుపుటకు నూచనగా వక్తవాస్తవములను పుష్పమాలికలచే బంధించిరి. మాతాజీగారి కీప్రకారము అనకాపల్లి పౌరులు దేవాలయమున కేగి స్వామికి ఫలపుష్పాదుల సమర్పించి స్వరాజ్యసిద్ధిని కోరిరి. జగద్గురు స్వామిని పట్టుకొని నందులకు సానుభూతిని తెలిపిరి. రాజా నరసింగరావుగారి హిందీ యువన్యాసము హిందువులను మహమ్మదీయులును పరవశుల గావించెను. హిందీ భారత దేశ భాషనుగా నుండవలె నను భావము ప్రబలమైనది. ప్రచారకులు తునికి బయలు దేరిరి.

తునిలో జరిగిన విషయములు

8 వ తేదీని మాతాజీలక్ష్మీబాయమ్మగారు మున్నగువారు అనకాపల్లినుండి బయలుదేరి సాయంకాలమునకు తునికివచ్చిరి. స్టేషనువద్ద పౌరులువారికి ఘనమగు స్వాగత మొసగిరి. వర్షవధికముగ తురియుచున్నను గొప్పసభ జరిగినది. ఆ సభకు చాలమంది వచ్చిరి. ప్రచారకులను గూర్చి జగన్నాథదాసుగారు వివరించిరి. జాతీయగీతములు పాడబడెను. రాజాగారు హిందీని మాటలాడిరి. ప్రజలు చరసాలలలో ఏడములేండ్ల చేసిన స్వరాజ్యము సిద్ధించునని మాతాజీగారు నడిచిరి. పల్నాటివిషయములు స్పష్టపరచిరి. మతమునకును ఉద్యమమునకును గల సంబంధమును వెంకమాంబగారును ఖద్దరువస్త్రధారణము విదేశవస్త్ర బహిష్కారములను గూర్చి భాస్కరరావు గారును మాటలాడిరి. విదేశబట్టల నధికముగా తగులజేట్టిరి. 9-వ తేదీ పుడయమున ప్రచారకులు ఎలమంచిలికి బయలుదేరిరి. అచటి నాయకులు మధిర సుబ్బారావుగారు మున్నగువారు స్టేషనులో ఘనమగు స్వాగతమనిచ్చిరి. సాయంకాలము శ్రీల సభకు 200 మందివచ్చిరి. మాతాజీ, వెంకమాంబగారు రుపన్యసించిరి. పిమ్మట మహాసభ జరిగినది. వర్షము తురియుచున్నను చాలమంది వచ్చిరి. ప్రచారకులందరూ ముచ్చటించిరి. విదేశ వస్త్రధారణము జరిగినది. న్యాయవాదియు అసహాయోద్యమ నాయకుడునగు మధిర సుబ్బారావుగారు డిశంబరువరకు వృత్తిని మానివేసిరి. క్రొత్తదావాలను పట్టుకునిరి. మరికొందరు న్యాయవాదులుగూడ నటులే చేయుచున్నారు. తిలకునిధికి 300 రూపాయలు చేరినవి.

ఇండియను బ్యాంక్

నెప్టెంబరు 30వ తేదీతో అంతమయే మాసమునకు యిండియా బ్యాంక్ వ్యవహారము లీక్రిందివిధముగ నున్నవి.

ఖర్చులు	
ఇచ్చివేసిన మూలధనము	1259380-0-0
రిజర్వు ఫండు	500000-0-0
డెపాజిట్లు	7618024-8-6
కంట్రాక్టు బిల్లులు	859147-9-9
చిల్లరలు	208154-12-2
మొత్తం	
9934686-9-5	
ఆస్తు	
భాగములు	8348684-10-5
బ్యాంక్ కీ యిల్లు	114925-11-5
సామాను	42121-9-7
వసూలు కావలసిన బిల్లులు	359147-9-9
చిల్లరలు	78604-9-7
నిలువ కొక్క	996202-6-8
మొత్తం	
9934686-9-5	

టీచింగు గ్రాంటులు:—ఈరాజధానిలో ప్రభుత్వసహాయమును బొందుచున్న ప్రాథమిక పాఠశాలలకై యీగతవత్సరము గ్రాంటుల నిచ్చుటకున్న గతవత్సరము మంజూరైన గ్రాంటులనిచ్చివేయుటకున్న, ప్రభుత్వమువారు, జిల్లా యొద్దుకేవల కాన్సిలరు 24 లక్షల 45 వేల 244 రూపాయలను మంజూరుచేసిరి.

(ప్రచురణసంఘము)

ఆంధ్ర గ్రంథాలయ వేస్, లిమిటెడ్, బెజవాడ.

(గౌరవ సంతకం ఇండియన్ కంపెనీ ఆఫ్ బుక్స్ క్రింద రిజిస్టరు చేయబడినది.)

(3108)

మూలధనము రు 3,00,000

ప్రస్తుతము వసూలు చేయు ధనము రు 6,00,000

భాగము ౧-కి రు ౨.౫ లు చొప్పున ౧౨,౦౦౦ భాగములు. భాగముల సొమ్మును దరఖాస్తుతో రు ౫ లు; అలాటమెంటు అయినప్పుడు రు ౫ లు; మిగిలిన సొమ్ము ఒక్కొక్క మాసమునకు తక్కువ కాని వ్యవధిగల 3 వాయిదాలలో ఇవ్వవలయును.

డైరెక్టర్లు

- 1 శ్రీ వైడో చినరామకృష్ణయ్యగారు, జమిందారు, బాంకరు, కాకినాడ.
- 2 సూరి వేంకటనరసింహశాస్త్రిగారు, ఆంధ్రదేశ గ్రంథాలయసంఘ కార్య నిర్వాహకసభాధ్యక్షులు, రామమోహన కేంద్రగ్రంథాలయధ్యక్షులు, బెజవాడ.
- 3 నడింపల్లి వేంకటలక్ష్మీనరసింహారావు వంశీ టుగారు, బాక-ఎల్-లా, మేనేజింగు డైరెక్టరు, ఆంధ్ర కర్మాగారము; ఆంధ్రరాష్ట్రీయ కాలగ్రామ సంఘమునకు (ట్రస్టీ, గుంటూరు.
- 4 బచ్చు నాగభూషణరావుగారు, కార్యదర్శి, భావదాయనీ గ్రంథాలయము; భూస్వాములు; బ్యాంకర్లు; పేరుకలవ్రాడి. (గుంటూరు జిల్లా

- 5 పుతుంబాక నరసయ్యగారు, కార్యదర్శి, శ్రీ వేంకటాద్రిశాసన బాటికాపాఠశాల; భూస్వాములు; పెదపాఠం. (గుంటూరు జిల్లా)
- 6 పురాణం సూరి శాస్త్రిగారు, బి. ఏ. భూస్వాములు; బ్రాహ్మేజను; చుచిరపట్నం
- 7 బొడ్డపాటి హనుమంత రావుగారు, కార్యదర్శి, శ్రీ సత్యవారాధన వరప్రసాద గ్రంథాలయము; భూస్వాములు; బొడ్డపాడు. (కృష్ణాజిల్లా)
- 8 పుచ్చా శ్రీరామశర్మగారు, కార్యదర్శి, ఆర్యబాలసమాజము; భూస్వాములు; పెదపాఠం. (గుంటూరు జిల్లా)
- 9 అయ్యంకి వేంకటరమణయ్యగారు, ఆంధ్రదేశ గ్రంథాలయసంఘ గౌరవ కార్యదర్శి, రామమోహన కేంద్రగ్రంథాలయ గౌరవ కార్యదర్శి. బెజవాడ.

విన్నపము.

భారతజాతికి నరయగారంధ మైనది. నవయుగావిర్భావమున నీజాతి తన యభ్యుదయ మార్గమున గవ్యస్థానము చేరి, విభవాభిరామంబగుటకు జనులయం దాత్మకీర్తియు శాత్రుగౌరవమును పురికొల్పుచు, వారికి తమ వెనుకటి చరిత్రయందు గర్వమును, భావిభ్యుదయమందు విశ్వాసమును ఉద్దీపింప జేయవలసియున్నది. ఇందుకొర కేభారతీయవిజ్ఞానము నభివృద్ధిచేయవలసియున్నది. మరియు నీజాతీయవ్యక్తిత్వ మెన్నెది సంస్థలగ పరిణమించినో వాని నన్నిటి నుద్ధరింపవలసియున్నది. కవితామతల్లి నావాసము చేసి యా మేధవలసభుజులను ప్రచారణ చేయవలసియున్నది. ఆంధ్రవాఙ్మయమునకు, సాంప్రదాయపారంపర్యమునకు అనుకూలముగ జాతీయపురాణగాధలను చిత్రించుచు, తిక్కన-పోతన-కృష్ణదేవరాయాది జాతీయ పీఠులపలుకులను వ్రాయించుచు, ప్రచురింపవలసి యున్నది.

ఈ కార్యమునకై విశేషముగ గ్రంథములను, చిత్రకళా నిర్మాణములను బయలు వెదవలయును. ఇట్లు, ముఖ్యముగ అన్ని పనిముట్లతోను పరిపూర్ణముగ సంపాదించబడిన యొక ముద్రణాలయముననే జరుగదగియున్నది.

ఆంధ్రదేశమున ముద్రణమునకుగల అసౌకర్యములు ఆంధ్రదేశమున ముద్రణమునకు ప్రచురణమునకు, పూర్తిగా నసతి తక్కువగా నున్నదని భారతీయుగా చెప్పవచ్చును. చెప్పవచ్చునందు గల కొలది తెలుగుముద్రణాలయములు తమ పనితోనే తీరికలేక యున్నవి; ఇంకేగాక, అక్కడ కూలిచాల వాచ్చుగానున్నది. ఇక తెలుగుజిల్లాలలో నక్కడక్కడగల ముద్రాక్షరశాలలన్నిటియందును ఒకటిరెండుదక్క-యంత్ర సాహాయ్యము తక్కువగా నున్నది. ఇవియైనను “అంకలు బోర్డులు” “మ్యునిసిపాలిటీలు” “గవర్నమెంటు”-యొడలగు వారి పనులతోను, బావపక్కతోను తీరికలేకయున్నవి.

ఇట్టిస్థితిలో దేశమునైన గ్రంథకర్తలు, ఒక ముద్రాలయమునుండి మరియొక దానికి తిరిగి తిరిగి వేసారి కద కెట్టులో ఒక గ్రంథమును ముద్రింపగ లిగినయెడల, అది చక్కగా నుండక పోవుచుండ, సమయమున కందకపోవుటయో, తటస్థించు

చున్నది. మరియు ఈ ప్రస్తుతస్థితియందు ఒక కేంద్రగ్రంథకర్తలను, ముద్రించువారును, ప్రచురణచేయువారును, అమ్మకములు చేయువారునై యుండవలసివచ్చుచున్నది. మీరు మిక్కిలి గ్రంథకర్త తన గ్రంథమును ముద్రించి ప్రచురించుటకు కలయు ద్రవ్యమును తానే సేకరించుకొనవలసి యందుట ప్రాయశఃకముగా నున్నది ఈస్థితి నుండి తొలగివోమ్మిడియండి దుర్భరముగా నుండును.

ముద్రణ మభివృద్ధిజేయుటకు దగిన సావకాశములు, ఆంధ్రదేశముందు ముద్రణాసౌకర్యాభివృద్ధికి, ఒక పూర్తియైన “టైప్ ఫౌండరీ” (Type foundry) అనగా అమ్మకముల పోతపోయే యంత్రాలయము చాలా అవసరము అక్షరములకు ప్రతి ముద్రాక్షరకాలవారును చెప్పవచ్చు నుండి విశేష వ్యయ ప్రయాసములకును కాలవిలంబమునకును నోర్చి తెచ్చుకొనవలసి వచ్చుచున్నది. చెప్పవచ్చు “టైప్ ఫౌండరీ” లైకను తెలుగు “త్రైపు”ల యభివృద్ధి కేమియు శ్రద్ధ వహించుట లేదు. ఇతరదేశభాష లన్నియు అనేక రకముల “త్రైపు” లను గలిగియుండగా తెలుగున ౬ రకములే కలవు. వాటిలో నైనను 3 రకములే కులభముగా దొరకును. ఈ నూటిలోను గ్రంథముద్రణమునకు లభించునది రెండు రకములే. ఈ సందర్భములనుబట్టి పూర్తిగా పనిముట్లుగల “త్రైపుఫౌండరీ” చాల అభికరముగ నుండగలదు. అనేక రంకులతో “వాక్ ఫౌండరీ”ను చిత్రలేఖములను ముద్రించుటకు - బొమ్మలను తయారు చేయుటకును, పుస్తకములందు వివిధగా పలుకులను చేయుటకును “లిథో వ్రైపు” “హాఫ్టోన్ ప్రాసెస్” సాయములను ముఖ్యపరమములై యున్నవి.

కేంద్రముద్రాక్షరశాల: ఆంధ్రదేశమున కవసరము ఆంధ్రదేశమునకు కేంద్రస్థానమున “టైప్ ఫౌండరీ” “లిథో వ్రైపు” “హాఫ్టోన్ ప్రాసెస్” సాయముల వగైరాలతో నున్న ముద్రాక్షరశాల అత్యంతవశ్యకముగ నున్నది. పుస్తకముల ప్రచురణమే గాక దేశీయములు, చిత్రపటములు మొదలగు వాని ప్రచురణయు అమ్మకమును జరుపవలసి ఉన్నది. ఈ కంపెనీవారు నిర్దుష్టము లైన ప్రామాణ్య గ్రంథములనే ముద్రించుచుందురు. పుస్తకములు బొమ్మలు వగైరాలు అమ్మ

నది, అమ్మకముచేయు వ్యాపారము మిక్కిలి లాభకరమైనది ఈ పనిని చేయుటకు ఆ ౧౯౩౦వేసిలు పెట్టినను కావలసినంత పని గలదు. ప్రస్తుత స్థితిగతులను బట్టియు కనువృద్ధి గాంచగల పాఠకుల సంఖ్యను బట్టియు, భారత విజ్ఞానాభివృద్ధిని బట్టియు, ఈ కంపెనీయొక్క లాభములు విశేషముగ వృద్ధియై తీరవలయును. ఈ కంపెనీ వ్యాపారము పెట్టుబడివారునకు లాభకరముగ నుండుటయే గాక దేశోపయోగ మైనదిగ కూడ నున్నది. కాబట్టి ఇందువలన పెట్టుబడివారునకు దేశమునకు గూడ తాత్కాలికముననే గాక కాలాంతరముందు గూడ గతి నెదురు ఉపయోగమును బట్టి ఈ యుద్యమము సర్వజనాదరణీయము కాదగి యున్నది. కావున ఈకంపెనీ వై యుద్దేశ్యములతో ప్రారంభింపబడినది.

ఆంధ్ర గ్రంథాలయ ముద్రాక్షరశాల, బెజవాడ.

ఈ కంపెనీ ప్రస్తుతము బాగా పని చేయుచున్న బెజవాడ ఆంధ్ర గ్రంథాలయ వ్రైసును యావత్తు ఆఫ్ఫీ ఆఫ్ ది బాక్స్ పరపతి యంత్రములతో గూడ రు 20,802-8-౬ లకు వెంటనే కొనుటకు నిర్ణయింపబడినది.

ఇదరు “ఆంధ్ర గ్రంథాలయ ముద్రాక్షరశాల” ఆంధ్రదేశ గ్రంథాలయ సంఘముయొక్క సొత్తు అయి యున్నది. 1913 సంవత్సరమున చెప్పవచ్చును. జరిగిన ఆంధ్ర గ్రంథాలయ ప్రతినిధుల మహాసభలో ఆంధ్రదేశ గ్రంథాలయ సంఘమునకు ముద్రాక్షరశాల కొక దానిని ఏర్పాటుచేయి సంకల్పించబడినది. కొంతవరకు చంచాలు గూడ వహించి చేయబడినది. ఆ ప్రకారము వసూలు అయిన మొత్తము చాలవరకున కారల సేవ సొమ్మును అత్యగా తీసికొని వచ్చి పడద నుద్రాక్షరశాలకు ఆరత్నము లగు వస్తువు లన్నియు సంపాదించ బడినవి.

ఆంధ్రదేశ గ్రంథాలయ సంఘమునకు ఇదరు ముద్రాక్షరశాలను రు 8,000 ల నిలువగల పేర్చు ఇవ్వబడినది.

మిగిలిన విషయములన్నియు “ప్రాప్రెక్టరు”నందు “మేమారాంధ్రము”నందు మాడగలరు. వలయువా రిట్లు వ్రాయునెను

అయ్యంకి వేంకటరమణయ్య
మేనేజింగు డైరెక్టరు, బెజవాడ

మిక్కిలి ప్రస్తుతదేశమును యిండియా శత్రువులకు మెదడునకు చూడ గలకులకు మనుమాంద్యము రదబుటకును భావకీర్తి హెచ్చుటకును తలవెండ్రుకల పునరుత్థానము నిగనిగలాడుచుండుటకును (పతి శ్రీయును పత్ని పురుషును ముఖ్యముగా

కామినియా ఆయిలు (రిజిస్టరు)

తలవెండ్రుకలకు నూతన సౌందర్యమును కలిగించి దానిని బాగుగా పెంచుటకు తగిన శక్తి తలనూనెయందు కలవు. మనము సోగొట్టుచు. కోసములకు పట్టునంటి మెత్తదనము నిచ్చును. మెదడునకు చాలచల్లదనమును కలిగించును. పని మొదగుటకున కండ్లకు కలుగు మాలిన్యమును సోగొట్టి నూతన కాంతిని కలిగించును. కామినియా ఆయిలు దిలనూనె అన్నిటిలోను శ్రేష్టమైనది. శ్రీలంకకు పురుషులకును, నెక్కువయికి నుచోపకారము మొనరించినది.

దేను వీని నుపయోగించునాము.

తల ఒకబుడ్డి 1.0-0 ఏ. పి. చార్జి 0.6-0 అణము.
చూపులుపు 2-10.0 ఏ. పి. చార్జి ౪ 0.12-0 అణము.
సోల్ ఏజెంట్లు. ఏ. పి. చునీమార్గము కమిషను రు 0.2-0 ప్రత్యేకము.
అంగ్లోయిండియాను డ్రగ్ అందు కెయికులు కంపెనీ.
155 బామ్బాయ్, లోంబాయి.

D 126 W 100.

సులయ చంద్రము.

గనేరియా అను నెగరోగమునకు వ్రాతము.

పట్టుములేదు. పిడికారితో పనిలేదు. ఎటువు, తెలుపు, పచ్చ, అను మూడు విధముల నెగరోగమును మూడు పూటలలో చూపును. శ్రీలంకనుమ చ్యాదులకు గూడ ఇది రాజ్ ధము.

డబ్బీ 1-కి రు 2.4-0
1 చుచిరీ (చలయచంద్రముక కుపాకము) డోన్సు 3-0-0

ముసుకోదక

ముసుకోదక మున్నగు గర్భాశయ దోషములను శోగొట్టి సంతానము నొనగు చింతామణి. డబ్బీ 2-0-0

వీ యూషము

కాఫీ, టీ, కోకోలకు బయలు. మంచినువాసన. సుజను గల అముక్తేంద్రయోగము. డబ్బీ 0.12-9

గంధర్వశార్మసీ, రాయవరం, (గోదావరి.)

DUNCAN STRATTON & Co.

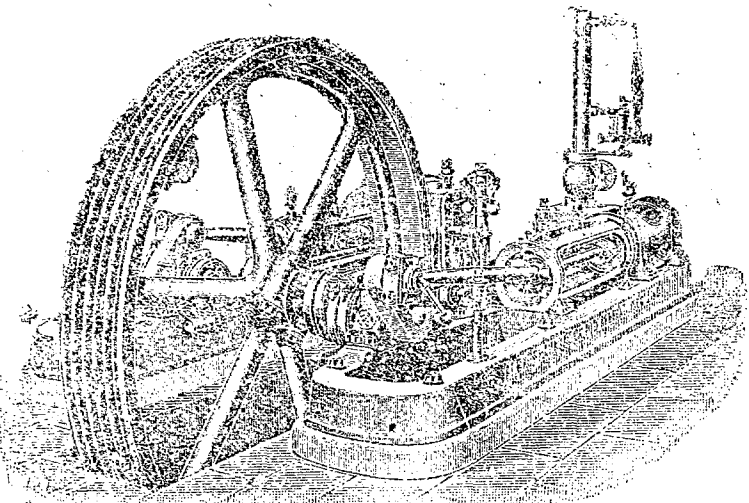
డన్ కన్ స్ట్రాటన్ అండ్ కో.

(2412)

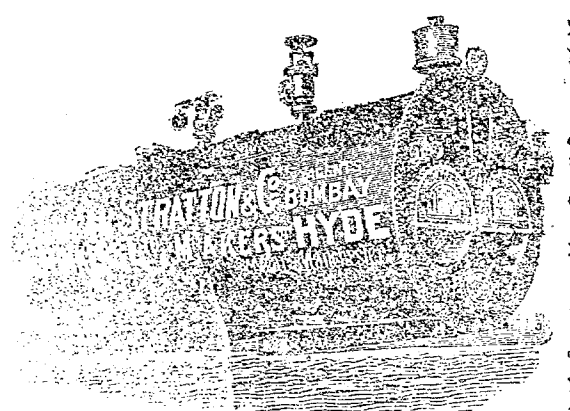
ఎంజనీర్లు, మెషిన్ రి ఇంపోర్టర్లు, 91 మెయిన్ వీది, బొంబాయి.

పొడవు 10' అడుగులు
మొదలు 24 అడుగుల వరకు
మందులు — డయామీటరు
అ. 4. మొదలు 6 అ. 6 అం.
వరకు యందును.
స్టీమ్ పంపు (వెవరు
80 హానులు మొదలు
160 హానుల వరకు ఉండును.

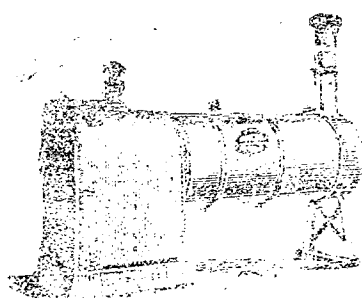

స్ట్రాటన్ స్టీల్ కార్క్స్ బాయిలర్లు.

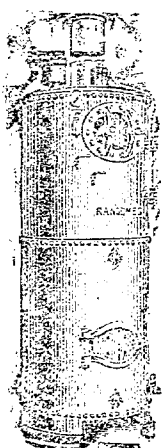

స్ట్రాటన్ స్టీల్ లంకామైద బాయిలర్లు,
పొడవు 24 అ. మొదలు 32 అ. వరకు ఉండును.

డయామీటరు 6 అ. మొదలు 8 అ. 6 అం. వరకు ఉండును.
స్టీమ్ పంపు 100 హా. మొ. 250 హా. వరకు ఉండును.

లోకో మోటార్ బాయిలర్లు,
స్టీమ్ పంపు (వెవరు 80 హానులు మొదలు
160 హా. 120 హా. 150 హా. వరకు ఉండును.

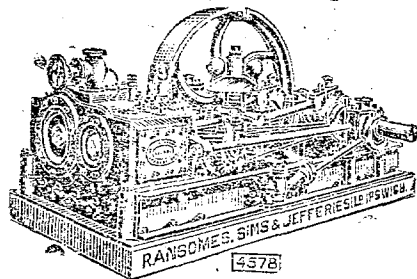

వర్టికల్ బాయిలర్లు,
డయామీటరు 6 అ. మొదలు 8 అ. 6 అం. వరకు ఉండును.
స్టీమ్ పంపు 100 హా. మొ. 250 హా. వరకు ఉండును.

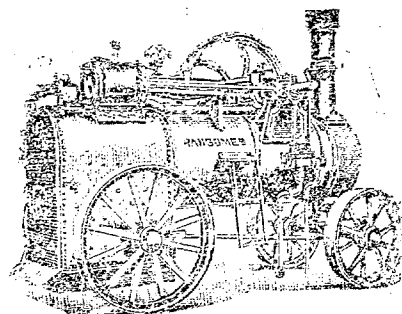
ఈ క్రింద తెలుసుబడిన వాటిని
నష్టము చేయుదుము.
మాది జిప్సొంగు మెషిన్, వాటిసామానులు
మాది ప్రెస్సింగు మెషిన్
మాది స్పిన్సింగు మెషిన్
మాది పిండింగు మెషిన్
అన్నిరకముల స్టీము ఎంజిన్లు
అన్నిరకముల స్టీము బాయిలర్లు
కోల్ రిఫైన్, బిల్డింగు మెషిన్
మానే మిల్లు మెషిన్
మంచుగడ్డచేయు మెషిన్
వడ్డు బియ్యముచేయు మెషిన్ వాటి సామా
అన్నిరకముల పంపింగు మెషిన్లు
సాగర్లు, వ్యవసాయ సంబంధమైన కొరముట్లు
కొరన్ మానే టర్బుడు ఆయిల్ ఎంజిన్లు
ఎలక్ట్రిక్ లైటింగు (ప్లాంట్) కొరముట్లు
తేలులు చక్కచేయు కొరముట్లు
స్టీలు షాఫ్టింగు, కస్టింగులు, వెడ్జింగులు
కాట్ బరన్ అండ్ కాస్టు విరన్ ఫుల్లు.
వగయిరా అన్నిరకముల సామానులు.

సైడ్ వైస్ వైడ్ కాంపాండు
'హిందూస్థాన్' ఎంజిన్లు.

(కాన్ వూపు మొననుండి పోల్ తీయబడినది.)
ఇందులో సింగిల్ సిలిండరు ఇంజిన్లు కూడ గలవు.

హెన్రీడు కాంపాండు ఎంజిన్లు.

పోర్టబుల్ స్టీము ఎంజిన్లు.
సింగిల్ సింగిల్, డబుల్ సిలిండరు గలవి.
స్టీము వెవరు 120 హానులు గలవి.
కాంపాండు — హై, లో వెవర్ సిలిండరు.
స్టీము వెవరు 150 హానులు గలవి.

వివరములకు, ధరలకు బొంబాయిలో యుండు డన్ కన్ స్ట్రాటన్ కంపెనీ కై నను లేక

బెజవాడ (కృష్ణాజిల్లా)లో యుండు ఇంగ్లీషు స్టోర్సు ఇంపోర్టింగు కంపెనీ ప్రాప్తిటరు గారైన
మానేవల్ బాపనయ్యగారికైనను వ్రాయవలెను.

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు దివ్యామృతము.

దగ్గు, నైత్యము, వడిశము, రొమ్ముపడిశము, తలనెప్పి, వాయువునొప్పులు,
పోట్లు, బెణుకులు, బిళ్లలు మొదలగు నొప్పులకు దివ్యామృతము.

చక్కని డబ్బీతో నూనె కల రూప 0—10—0; డబ్బీ 1-3 రూప 5—12—0. పోట్లుఖర్చులు కలు.

అమృతాంజనం డి పో.

109, ఫ్రెరి రోడ్డు, బొంబాయి,
6, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

